Evlerinizin bir süsü olan
RADYO Mecmuasının
48 inci SAYISI ÇIKTI.
Ebedî Şefimiz Atatürke aid yazı ve seçme resimlerle, müzik, film, moda, yurd, çeşidli radyo sahifeleri, aktüel yazılar ve güzel fotoğraflarla süslü olan bu sayıyı siz de alınız. (30)

Cumhuriyet

22 inci yıl Sayı: 7685

KURUCUSU: YUNUS NADİ
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefonlar: Umumî Santral Numarası: 24298. Yazı İşleri: 24299. Matbaa: 24290.

Perşembe 10 Ocak 1946

TARİHE MALOLMUŞ
FIKRALAR NÜKTELER
Bildiklerinizin duymadıklarınız fıkraları. 340 sahife, 686 fıkra. Cildli 3 Lira.
Ahmed Halid Kitabevi

Birleşmiş Milletlerin toplantısı bugün açılıyor

Ingiltere Kralı dün akşam murahhaslara ziyafet verdi

İngiliz kabinesi atom sırrının ifşası meselesini konuştu, Molotov'un bu meselede Rus görüşünü izah için Londraya gelmesi bekleniyor

Londradan beklenen

Cemiyet demek teşkilât demektir. En eski ve ilkel topluluklardan başlayarak bugüne kadar, insanlık tarihi, değişen hayat şartları karşısında mütemadiyen yenilenen teşkilât denemelerinin tarihinden ibarettir. İş bölümünün henüz bilinmediği karanlık çağlarda bile insanlar sürü halinde dolaşmazlar, bir teşkilât mekanizmasına bağlı olarak yaşarlardı.

Sosyoloji bize gösteriyor ki, bir yerde herhangi bir teşkilâttan bahsedebilmek için, herşeyden önce orada adına cemiyet denebilecek bir topluluk, bir sosyal ünite bulunmak lâzımdır. Medeniyet ilerledikçe, küçük toplulukların birleşerek daha büyük sosyetelere yol açmaları, teşkilât realitesinin sosyal alandaki tartışma kabul etmez zaruretine açık bir işarettir. Çifte klan halinde yaşıyan iptidaî cemiyetlerin zamanla gelişerek boylara, aşiretlere meydan vermesi yüzyıllar boyunca sürmüş ve yeni cemiyet şartlarının gerektirdiği teşkilâtlar, bazı kimselerin sanabileceği gibi öyle kolayca kendiliğinden kuruluvermemiştir. Muayyen bir tarih çağına raslayan bir sosyete tipi, o günkü teşkilâtını, daha önce yeryüzünü altüst etmiş olan devrimlerin topuna birden borcludur. Ve bu teşkilâtın da değişip yeni şartlara uygun bir başka teşkilâta yol açması, ancak başka devrimlerle mümkün olabilecektir.

Bugün Londrada toplanmasını beklediğimiz Birleşmiş Milletler kurulu, işte Yirminci asrın başındanberi sancılarını çektiğimiz yeni teşkilât ihtiyacımızı karşılamak ödevile iş başına geliyor.

Acaba bu ödevi yerine getirebilecek mi?

İnsan olarak düşündüğümüz zaman, Birleşmiş Milletler kurulundan çok şeyler bekliyoruz. Otuz yıl içinde, insanlık, biri ötekinden şiddetli iki uzun harb devri yaşadı. Teknikte, endüstride ve ilimde öyle hamleler atıldı ki, adına millet dediğimiz en büyük sosyete tipleri bile tekbaşlarına barınamaz hale geldi. Mesafeler kısaldıkça kısaldı, zaman mefhumu çeyrek yüzyıl önceki manasını kaybetti. Kuvvet ve kudret gibi enerji ifade eden hükümlerin hacimle ve sıkletle ilgisi kalmadı. Kırk bin tonilâtoluk dridnotlar, şu kadar ağırlıkta bombalar, bu kadar milyonluk ordular, derken artık mühim bir şey ifade etmediğimizi biliyoruz. Atom enerjisinin sırrı bulunduktan sonra, bütün bunları bir kaç hareketle yoketmek bugün imkân hududları içindedir. Demek ki medeniyet yeni bir safhaya girmiştir. Bu yeni safhaya uygun yeni bir teşkilâta ihtiyac vardır. Milletler birleşmeli ve bu teşkilâtı mutlaka kurmalıdırlar. Zati çeyrek yüzyıl içinde ikinci defa denemesi yapılan teşebbüs de bu ihtiyacın açık ifadesidir.

Fakat bir teşkilâtın kurulabilmesi için de bir takım şartlar vardır. Bu şartlardan başlıcaları, eski teşkilâtın yetersizliğine samimî olarak inanmak ve bütün milletlerin malı olan bazı prensiplere hep birlikte bağlanmaktır.

Yazık ki, bugün Londrada ilk toplantısını yapan Birleşmiş Milletler kuru-

NADİR NADİ

— Arkası sahife 3, Sü. 4 te —

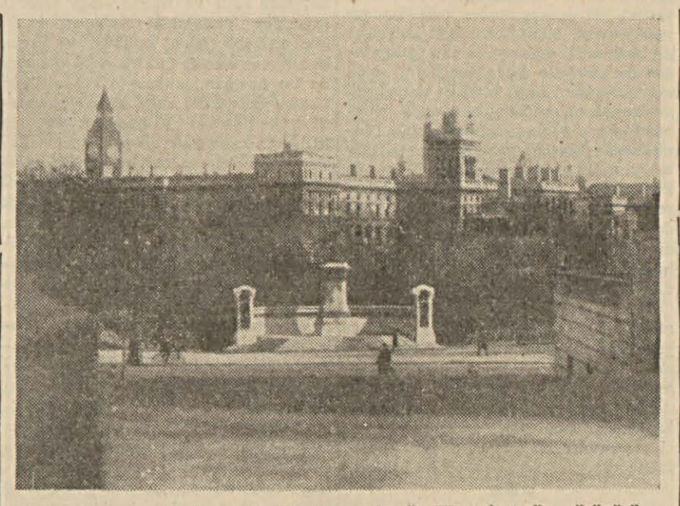

St. James parkından toplantıların yapılacağı Westminster'in görünüşü

Londra 9 (B.B.C.) — Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bugün Londrada St. James sarayında öğleden sonra saat 4 te (Türkiye saatile 6 da) Başbakan Mr. Attlee tarafından verilecek bir söylevle açılacaktır. Bu akşam Kral VI inci George, 51 milletin bayrağile süslenen St. James sarayında murahhaslar şerefine resmî bir ziyafet vermiştir. Konferansın açılma töreni B. B. C. nin akşam saat 18.45 teki türkçe yayımında

— Arkası sahife 3. Sü. 5 te —

Amerikanın mühim kararı

Avrupada bulunan kuvvetlerin çekilmesi tehir olundu

Truman: «Harb esnasında olduğu kadar bugün de Amerikanın istikbali mevzuu bahistir» diyor

Cenevre 9 (a.a.) — Anadolu ajansının özel muhabiri bildiriyor:

İyi haber alan mahfillerden öğrenildiğine göre. Amerika hükûmeti Avrupada bulunan Amerikan kuvvetlerinin geri çekilmesi işini tehir etmiştir. Kara, hava ve deniz kuvvetlerine. bulundukları yerde kalmaları emri verilmiş ve karar hakkında hiç bir izahatta bulunulmamıştır.

Truman'ın demeci

Washington 9 (a.a.) — Askeri disipline karşı bilhassa Manilla ve Le Havrede kaydedilmiş olan ağır riayetsizlikler üzerine, Beyaz Sarayın ilk resmî mü-

— Arkası sahife 3. Sü. 3 te —

Kral İbnissuud Mısır yolunda

İngiltere, Suudî Arabistan ve Mısır Krallarının bu defaki görüşmelerine büyük ehemmiyet veriyor

Amerikan kongresinin Filistinin Yahudi muhaceretine açılması kararına karşı Arablar da Kaliforniyanin Arab muhaceretine açılmasını istiyorlar

Suudî Arabistan Kralı İbnissuud

Kahire 9 (a.a.) — Suudi Arabistan Kralı İbnissüud, dün, 12 günlük resmî bir ziyaret için kendisini Mısıra götürmekte olan Mahrusa yatında, tahta çıkışının 20 inci yılını kutlamıştır.

İngiltere ziyarete ehemmiyet veriyor

Londra 9 (a.a.) — Kral İbnissüudun Mısır Kralı Faruku ziyaretini yayınlayan Times gazetesi şunları yazıyor:

Bundan 1 sene evvel iki kral Yambuğ limanında buluşmuşlardı. Bu konuşma samimî bir anlaşmaya varmış olmaktan başka siyasî bir teşekkül haline girmiş bulunan Arab Birliğinin doğmasına da zemin hazırlamıştır. Bu seferki ziyaretin neticeleri bakımından daha ehemmiyetsiz olacağı iddia edilemez.

Büyük doğu devletlerinin dostluğundan son derece istifadeler temin edebileceğine kani olan Suudi Arabistan Kralı Arab siyasetinin, Ortaşarkta sulhu sağlamak için Arab olmıyan diğer devletlerle de yapılacak dostane işbir-

— Arkası sahife 3. Sü. 2 de —

İran Rusya ile görüşmek istiyor

Mühim bir saylavlar grupu Başbakanın istifasını istedi

İran Başbakanı Hakimi

Tahran 9 (a.a.) — İran saylavlarından önemli bir grup, İran durumunu incelemek üzere teşkili düşünülen üçlü konferans tasarısını tasvib etmediklerini bildirmiş ve Başbakan Hâkiminin istifasını istemişlerdir. Hükûmet bir tebliğ yayınlayarak bu mesele üzerinde bir karara varılmış olduğu hakkındaki

— Arkası sahife 3, Sü. 4 te —

İstiklâl Harbimizin ilk şanlı zaferi

Birinci İnönü zaferi 1921 yılında bugün kazanılmıştı

Bu zafer hem iç, hem de dış düşmanlara karşı kazanılmış, bu günkü Türkiyenin ilk temel taşı olmuştur

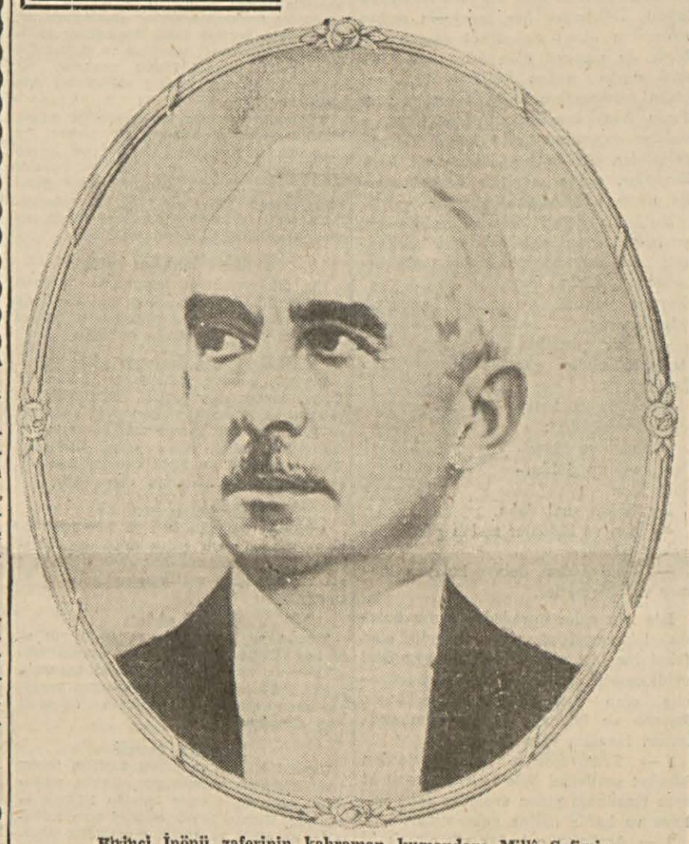

Birinci İnönü zaferinin kahraman kumandanı Millî Şefimiz

Birinci İnönü zaferi, İstiklâl Harbimizin esas cephesi olan garb cephesinde kazanılmış temel zaferlerin birincisidir. Birinci İnönü savaşı, iştirak eden kuvvetlere bakınca, küçük ölçüde bir muharebedir; fakat Türk ordusunun kazandığı zaferin manevî kıymeti pek büyüktür. Aziz Millî Şefimiz Ismet İnönü, bu savaşta kumandasındaki Türk ordusunu zafere eriştirmekle şu neticeleri elde etmişti:

1 — Evvelâ bu zafer, yeni teşkil edilmekte olan ordunun ilk zaferi idi. Birinci Büyük Millet Meclisinde Istiklâl harbinin muntazam askerî kuvvetlerle, yani ordu ile değil, Kuvayi Milliye denilen çetelerle kazanılacağına bilerek veya bilmiyerek inananlar vardı. Birinci İnönü vatanı kurtarmak için muntazam orduya bel bağlamak fikrinin zaferi idi. Bu zafer, ordunun süratle teşekkül ve inkişafını temin etmiştir.

2 — İzmire çıktıkları gündenberi Yunanlılar tedricen ilerlemeğe muvaffak olmuşlar ve esaslı hiç bir mağlûbiyete uğratılamamışlardı. Birinci İnönü, onları durduran ve geri döndüren ilk zaferdi. Bu bakımdan vatanı silâh kuvvetile kurtarmak için Anadoluya geçmiş

— Arkası Sa. 2, Sü. 4 te —

Rus istekleri

Türk heyeti, Londrada bu meseleyi ileri sürmiyecek

Heyetimizin yapacağı temasların yarı resmî mahiyette kalacağı ve başlıca iki gaye güdeceği bildiriliyor

Paris 9 (a.a.) — France-Presse ajansı yazıyor:

Londradaki Türk heyeti, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Sovyet talebleri meselesini ileri sürmiyecektir. Her ne kadar «Türk meselesi» tâbiri ağızlarda dolaşmakta ise de hakikatte, Rusya ile Türkiye arasında resmen bir ihtilâf mevcud bulunmamaktadır. Yalnız Sovyet talebleri Rus ve Türk diplomatları arasında yarıresmî görüşmelere mevzu olmuş veya basın ve radyo yayınlarında ileri sürülmüştür. Bu bakımdan, bir vakıa mahiyetini almış ve şimdiden milletlerarası müzakerelere zemin teşkil etmiş olan İran meselesile halen Ankara hükûmet adamlarını meşgul eden meseleleri birbirine karıştırmak kabil değildir.

Pek az muhtemel olmakla beraber, bundan sonra durumda bir kötüleşme olmadıkça, Londradaki Türk heyetinin temasları sadece yarıresmî olarak kalacak ve şu iki nokta üzerinde toplanacaktır:

1 — Durumun vahamet kesbettiği ve umumiyetle Ortaşarktaki Rus genişlemesinin tezahürü takdirinde hasıl olacak tepkiler karşısında İngilizlerle Amerikalıların alacakları vaziyet hususunda deneme yapmak.

2 — Türkiye - Rusya anlaşmazlığı genel kurula veya güvenlik konseyine su-

— Arkası sahife 3. Sü. 2 de —

Sovyet Rusya Yunanistana teminat verdi

Liberallerle kralcı parti anlaştılar

Atina 9 (a.a.) — Rusyanın, Yunanistanın iç işlerine karışmıyacağına dair, Sovyet büyük elçisi Radyonov'un Başbakan Sofulis'e teminat verdiği bildirilmektedir.

Liberallerle kralcılar anlaştılar

Londra 9 (B.B.C.) — Reuter'in Atina muhabirinin bu akşam geç vakit bildirdiğine göre, Yunanistanda mühim bir siyasî gelişme olmuş, Venizelos'un oğlu tarafından temsil edilen Liberallerle Çaldaris'in kralcı Halk partisi arasında siyasî ve iktisadî meseleler üzerinde bir anlaşmaya varılmıştır.

Grevler genişledi

Atina 9 (a.a.) — Dün grevcilerin sayısı Atinada 17,000 i bulmuştur. Pirede de bir bu kadar grevci vardır.

Demiryolu işçilerinin grevi geceyarısı, Piredeki tütün işçilerinin grevi ise dün başlayarak bugün Atinaya sirayet etmiştir.

«Cumhuriyet» te iki mühim röportaj serisi

Komşu memleketlerde neler oluyor?

Ortaşark memleketlerini «Cumhuriyet» namına dolaşan arkadaşımız Ömer Rıza Doğrul İstanbula dönmüştür. Arkadaşımız yarından itibaren intibalarını nakle başlıyacaktır.

Doğu illerinde

Arkadaşımız Doğan Nadi de Doğu illerimizde bir tetkik gezisine çıkmıştır. Doğan Nadi bu şayanı dikkat seyahatin intibalarını bugünlerde telgraf ve mektublarla «Cumhuriyet» okuyucularına bildirmeye başlıyacaktır.

Demokrat Parti lideri geldi

Celâl Bayar, İstanbul teşkilâtının 20 gün sonra kurulacağını, buradan İzmire gideceğini, seyahatinin hususî olduğunu söylüyor

(Solda) Celâl Bayar Ankarada gazetecilerle yaptığı görüşme esnasında, (sağda) Demokrat Partinin Ankaradaki merkez binası

— Yazısı 3 üncü sahifhemizde —

Bir cinayet daha!

9 yaşında bir çocuk, ablasını öldürdü

Üsküdara bağlı Çekmeci köyünde feci bir cinayet işlenmiş ve küçük bir çocuk ablasını tabanca ile öldürmüştür. Yaptığımız tahkikata göre vaka şu şekilde cereyan etmiştir:

Üsküdarın Çekmeci köyünün Daltaban sokağında 18 numaralı evde oturan Mehmedin 9 yaşındaki oğlu Tahir, mahallede oynarken 17 yaşındaki ablası Hayriye, kardeşini eve çağırmıştır. Küçük çocuk, eve gelmeyince de kolundan tutarak içeri almıştır. Ablasının bu hareketine sinirlenen Tahir, yukarı kata

— Arkası sahife 3, Sü. 7 de —

Kuruçeşme cinayeti

Karısını ve genc talebeyi öldüren polisin muhakemesine başlandı, çocuğun babası göz yaşları arasında şahidlik etti

Katil İbrahim Kazan dünkü muhakeme esnasında

Kuruçeşmede karısı Haticeyi ve karısile yakından tanışan Galatasaray Lisesi talebesinden İsmail Bülend Denizi, kıskanclık tesirile öldürmekten aleyhine dava açılan Beyoğlu Belediye zabıta memuru İbrahim Özenin, dün İstanbul Birinci Ağırceza mahkemesinde davasına başlanmıştır.

Kendisi, karısı Hatice ile Bülend Denizi tasarlıyarak ve üstelik birden fazla kimse öldürmekten Ceza Kanununun idam cezası yazılı maddesine göre dava edilmiştir. Ancak öldürme sebebinin ruhî haleti üzerindeki tesiri de tesbit olunmuştur ve bu cihetten, verilecek

— Arkası sahife 3, Sü. 7 de —

HAFTADA BİR

Yarı Şaka, Yarı Ciddî

Yazan: Burhan Felek

Dünyanın en kalabalık caddesi: Beyoğlu!

Bundan on sene kadar evvel bir Parisli dostum İstanbula gelmişti. Geldiği günün akşamı Beyoğlu caddesini göstererek:

— Bu nedir Allah aşkına? Bugün bir bayram falân mı var?

— Hayır, öyle bir şey yok!

— E bu kalabalık ne?

— Hiç! Burası hergün böyledir.

— Ben Pariste bu kadar kalabalık cadde görmedim.

Gerçek öyledir. Eski bir şehir olması yüzünden caddeleri yeni esaslara göre tanzim edilememiş olan Pariste bile bu kadar kalabalık görülmez. Yalnız akşam üzerleri yediye doğru büyük bulvarlar denilen ve Opera meydanının iki yanına uzanan bulvarların araba kısmı otomobille dolar; fakat yaya kaldırımlarında daima yürünecek bir yol bulunur. Ben New-York ve Tokyo dışarıda bırakılırsa dünyanın büyük şehirlerini gördüm. Hiçbirinde bu bizim Beyoğlu caddesine benziyen sokak görmedim. Demek ki bizim de kendimize göre bir acayibliğimiz var: Dünyanın en kalabalık caddesine malik olmak. Fena bir şey değil, bilâkis övünülecek şey, övünülecek şey ama gelgelelim hele akşamları, bir an geliyor ki insanlar ve arabalar geçemez, yürüyemez oluyorlar. Cadde, arabsaçına dönüyor. İtişen, kakışan, kapışan, çarpışan, apışan ve yapışanların harman olduğu yer halini alıyor ve böyle olunca da tasası belediyeye düşüyor.

İşte bu tasa yüzünden imiş ki Beyoğlunun tramvay duraklarını yerlerinden oynatmışlar «— Bakalım ne tesiri olur?» diye. Aksine tesiri olduğunu görünce de her şeyi yerli yerine iade etmişler.

Eğer seyrüsefer işile meşgul olanlar bana sorsalardı onlara Beyoğlunu «yalnız servi» ovasına çevirecek tedbirler tavsiye edebilirdim.. Sormadıkları için ben de bunları size söylüyorum. Allah aşkına onlara söylemeyin!

— Bir kere güneş battıktan sonra Beyoğlu caddesinde yaşı kırktan aşağı hatun gezmesini yasak etmeli.. Hele küçücük küçücük kızların gene küçücük küçücük çocuklarla «piyasa» etmelerini kökünden menetmeli.

— Ondan sonra her kim ki kolkola gezerse beherinden beşer lira para cezası almalı.

— Ve daha sonra Beyoğlu caddesindeki bütün vitrinlerin ışıklarını söndürtmeli..

— Vitrin önünde durup «— Aman kardeş şu yeşil yün cekete bak? Acaba bordosu var mı?» diye müzakerede bulunan veya şekerci dükkânlarının mostralarına bakıp yutkunanları hemen toparlayıp karakola sevketmeli..

— Cadde üstünde, köşebaşlarında üç dört kişi birleşip «— Bu akşam nerede içelim?» gibi veya «— Posise? Kalaise?» tarzında, yahud «— Oh Ma şeeer! Kelorör!» diye başlayıp bir çeyrek lâf eden kaldırım gevezelerini su sıkarak dağıtmalı.

— Yük, küfe, sepet ve hurçlu kimseleri caddeden geçirmemeli..

Bunlar yayalara aid tedbirler.. İçinde yapılacağı var, yapılamıyacağı var. Ondan sonra:

Caddeye açılan sinemaların boşalma saatlerini birbirinden beşer onar dakika aralıkla ayar etmeli. «— Olur mu?» diyeceksiniz, olur. Hem halk için, hem cadde için, hem tramvaylar için rahat olur.

Meselâ hepsi Galatasarayla Sakızağacı arasında «kâin» olan altı yedi sinemayı ikişer ikişer ve birbirinden beşer onar dakika fasıla ile boşaltmak kabildir. Böylece başlama saatlerinde ancak yirmi dakikalık bir fark yapar ki hiçbir şey değildir. Meselâ: Haydud ve kovboy filmi gösteren sinemalar erken başlayıp erken biter, ondan sonra halka hitab eden sinemalar çözülür. Daha sonra aristokratlar boşalır.

Bu da oldu mu, kalıyor nakil vasıtaları, yani taşıtların tanzimi.

Bir kere Tünelden gelen çift arabaları Çarşıkapısına inen sokağın ağzında şu son günlerde deneme için tesis edilmiş olan durakta durdurmalı ve asıl Galatasaray durağında durdurmamalı. Böylelikle hem tramvay arabaları seyreltilmiş, hem akşamları çift arabalara binecek yüzlerce kişi daha aşağıya çekilmiş olur. Ondan sonra otomobilleri saat meselâ beşten dokuza kadar Tozkoparandan Tarlabaşı yoluna sevketmeli ve o saatlerde Tarlabasının tek taraflı işlemesini kaldırmalı. Böylece günün muayyen saatinde Beyoğlunun bir kısım araba kalabalığı bu caddeye nakledilmeli ve o saatlerde Beyoğlunda tramvaylardan ve çeyrekte bir yalnız Taksim istikametine gidecek belediye otobüsünden başka arabanın ne geçmesine, ne de şimdiki gibi ayak meyhanelerinin, berberlerin veya lokantaların önünde durmalarına müsaade edilmemeli.. Beyoğlundan müşteri alan arabaları da aşağıdan gelenlerin aralarına karışmalarına mâni olacak tedbirlerle birlikte sayılarını ve parklandığı sokakları tahdid etmeli.

Kusura bakmayın, daha bitmedi..

Şimdi sıra asıl caddenin tıkanmasına sebeb olan tramvaylara geliyor.

Şu son günlerde yabancı bir okuyucumdan aldığım mektubda bana -hulâsa olarak- şöyle deniliyordu:

«Eskiden tramvayların üstünde hat numarası yazılı idi. Birçokları için hattın iki ucundaki semt isimlerini ezberlemektense, hattın numarasını hatırda tutmak ve onu aramak daha kolaydır. Dünyanın her tarafında tatbik edilmekte olan ve şirket zamanında bizde de mevcud olan bu numara usulü acaba neden kaldırıldı? Sonra bizim tramvaylara dikkat ettiniz mi? Tıpkı harb esnasında Atlantiği geçen nakliye vapurları gibi kafile halinde geliyorlar. Acaba bir şeyden mi korkuyorlar, yoksa servisler ve zamanlar iyi tertib edilmediğinden mi?»

Bu haklı sözleri tramvay arabalarının ve halkın duraklarda saatlerce bekliyerek caddeyi boşuna doldurmalarının sebebini izaha bir kaçamak olsun diye yazıyorum.

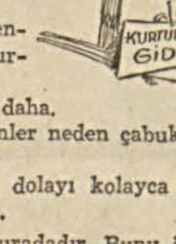

— Bir durakta tramvay neden çok bekler?

Buna gayet kolay cevab verebiliriz:

— İnen ve binenleri boşaltıp doldurmak için.

Bir başka sual daha.

— İnen ve binenler neden çabuk hareket edemez?

— Kalabalıktan dolayı kolayca inemez ve binemezler.

İşte işin ruhu buradadır. Bunu önlemek için hepsi herşeyin mühendisi olan fakat hiç biri nakliye ve tramvay işini ciddî surette etüd etmeğe vakit bulamamış olan tramvaylarımız erkânına âcizane ve fakirane tavsiyelerim şunlardır. Mevlâm vâsıl eyleye:

1 — Tramvayların başlangıclardan hareket saatlerini öyle tanzim etmeli ki aynı terminosa giden arabalar arka arkaya ve kafile haline gelmesinler.

2 — Arabalar o kadar sık olmalı ki yolcuların duraklarda birikmesine vakit kalmadan alıp gitsin.

3 — Arabaları taşınacak yolcuya göre o sayıda koymalı ki arabalar tıklım tıklım dolmasın ve bu arabalardan inme ve onlara tıkılmak için yolcular vakit kaybetmesinler ve arabalar da bu yüzden duraklarda beyhude beklemesin. Eğer her beş dakikada bir araba bulacağından emin olsa hiç bir akıllı yolcu dolu arabaya binmek istemez.

4 — Akşam üzerleri herhangi bir sebeble arka arbaya dizilmiş olan arabalar meselâ Galatasaray veya Parmakkapıda uzunca süren bir duraklama esnasında halkı istasyona gelmeyi beklemeden boşaltmalı ve asıl durağa geldiği zaman -varsa- yalnız binecek yolcuları almak için durmalı, yoksa geçip giderek böylece ilk duraklamadaki zamandan istifade etmelidir.

Ve son olarak da binen yolculardan arabanın altındaki levhayı görememiş olanların:

— Kurtuluşa gider mi? diye sormalarına mahal kalmasın diye arabaların pencere altlarına -otobüslerde olduğu gibi- nereye gittiklerine dair bir levha asmalı.

Eğer bütün bunlara rağmen Beyoğlunun kalabalığı ve tıkanması önlenemezse o zaman tramvay hattına başka bir güzergâh aramalıdır.

B. FELEK

BİR HÂDİSE

Yarın bir hâdise olacaktır. Sabahleyin, edebî ve siyasî bir mecmuanın kapağında, her Türk ailesi; evet, istisnasız her Türk ailesi, kendi ölmüş babalarından birine aid mezar taşını görecektir. Bu takdimde ticarî ve (sansasyonel) mahiyette hiçbir mübalâğa ve telkin yoktur. İstisnasız her Türk ailesi, yarın, öz babasının mezar taşını görmek istiyorsa, erkenden **B Ü Y Ü K D O Ğ U** mecmuasının kapağına bir göz atsın... Bu hâdisenin fikir ve ruh cephesi bir yana, yalnız gazetecilik ve haber cephesi, memleketimizde bir eşini henüz kimsenin görmediği mikyastadır. **BÜYÜK DOĞU**'nun, her bakımdan, 11 inci sayısında vardığı kemal seviyesi, onu (reklâm) dan müstağni kılacak derecededir.

Bu Akşam **SARAY** Sinemasında

Conrad **VEİDT** ve **AN AYARS**

tarafından çok alâkalı ve kuvvetli bir tarzda yaratılan

NAZİ CASUSU

Emsalsiz film başlıyor. CONRAD VEİDT bu filmde iki düşman [illegible] rolünü oynuyor. Hitler'i [illegible] ... Ölüme sebeb olan bir kadının [illegible] ... Nihayet halledilen [illegible]

Yerlerinizi evvelden aldırınız.

Şehir haberleri

Bekçi aylıkları

Kaymakamlar, istedikleri gibi tarife yapıyorlar; fakat geceleri bekçileri gören yok

Bekçi aylıklarının geçen seneki nisbet dahilinde tayin edildiği kaymakamlıklar tarafından ilân edildiği gibi bazı kaymakamlıklarca da bu miktar yeniden artırılmış ve itiraz için on beş günlük bir mühlet verilmiştir. Bekçi aylıkları nisbetsiz bir şekilde tarh ve tahsil edilmektedir. Hattâ bazı binalardan alınan bekçi aylıkları miktarı o binanın müsakkafat vergisine muadil bir hal almaktadır. Bu aylıkları tahsil için tutulan tahsildarlar geçen seneye aid aidatı vakit ve zamanında tahsil edemedikleri̇nden son günlerde bazı meskenlere müracaatle altı aylık, hattâ bazan bir senelik aidatı birden tahsile kalkmışlardır. Asıl şikâyeti mucib olan şey bekçilerin gündüzün fazla işgal edildiğinden geceleri mahallelerde pek dolaşmadıklarıdır. Hattâ halktan bir çoğu kendi mahalle bekçilerini bile tanımamaktadırlar.

Trabzon limanı için İngiltereden bir mütehassıs getiriliyor

Yeniden kurulacak olan Trabzon limanının, Bayındırlık Bakanlığı tarafından hazırlanan avan projeler üzerine kat'i detaylı projelerin yapılmasına başlanacaktır. Bu projeleri hazırlamak üzere, hükûmetin muvafakatile, liman inşaatında beynelmilel bir otorite olan ve bugünkü Londra limanının tekemmülünü üzerine alan Buck den 15 ocakta Ankaraya gelecektir. Bu mütehassıs bizim mühendislerle birlikte, Bakanlıkla temas ederek kat'i projeyi mesuliyet ve nezareti altında hazırlıyacaktır. Buckden'in haricde fazla meşguliyeti olduğu için gene kendi tavsiyesi ve Bakanlığın müsaadesile Oswald Hardy namında bir İngiliz mühendisi meşgul olarak bu işte çalışacaktır.

Trabzon limanının inşaatında en ziyade mekanizasyona ehemmiyet verilecektir. Bu maksadla ekskâvatörler, vinçler, taş kırma makineleri, betonyerler, tarak ve dubalar vesaire tedariki için çalışılmaktadır. Bunların mühim kısmı yurd içindeki tezgâhlarda yapılacaktır. Yakında mahallinde inşaat hazırlıklarına başlanacaktır.

Adalet Bakanı gitti

Bir müddettenberi İstanbulda bulunan ve yeni Adalet sarayı meselesi etrafında bazı tetkiklerle meşgul olan Adalet Bakanı Ali Rıza Türel, Ankaraya gitmiştir.

Ulaştırma Bakanı gitti

Bir kaç gündür şehrimizde bulunarak Devlet Denizyolları genel müdürlüğünde çalışan ve liman tesislerile yeni havuzlar ve yeni vapurlar işlerile meşgul komisyon faaliyetine iştirak etmiş olan Ulaştırma Bakanı General Ali Fuad Cebesoy dün akşamki ekspresle Ankaraya dönmüştür.

Vali yarın geliyor

Ankarada bulunan Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdar yarın sabah şehrimize gelecektir. Lûtfi Kırdarın Ankarada Belediyeye aid bir çok işleri neticelendirdiği haber alınmıştır.

Esnaf aidatı

Ticaret ve Esnaf Odaları 1946 yılı aidatını tahsile başlamıştır. Bu normal tahsilât üç ay devam edecek ve nisan başından itibaren Odalar ve Borsaya aidatını vermiyen tacir, sanayici ve esnaftan üç misli ceza alınacaktır.

Makara tevzii

Umumî Mağazalar şirketi bayilere tekrar dikiş makarası vermektedir. Henüz makarasını almamış olanlar bundan istifade edecektir. Esnafa tahsis edilmiş olan makaraları da esnaf ve küçük sanatkârlar istihlâk kooperatifi dağıtmaktadır.

Eczanelere Ensülin verildi

Kızılay yeni gelen ensülinleri eczanelere yeter derecede vermiştir. Bunlar 200 ünitelıktir. Bu yılın sonuna kadar tatbik müddeti olan bu ensülin tüpleri eczanelerde perakende 94 kuruştan verilecektir.

Konya folklor gecesi

Bu ayın 12 nci cumartesi günü Tokatlıyanda bir Konya gecesi hazırlanmıştır. Konya Lisesi cemiyeti esaslı tedbirler almıştır. Bilhassa halk türküleri ve kaşık oyunlarına fazla yer verilmiştir. Toplantı saat 21 den 5 e kadar devam edecektir. Davetiyeler Tokatlıyandan temin edilmektedir.

İdamı istenen katilin muhakemesi

Geçende, Küçükmustafapaşada bir fırında bekçi 72 yaşında Ali Özdemiri, parasını ele geçirmek için, başına kahve değirmeni ile vurarak öldürmekten idam isteğile ve meşhud suç kanununa göre İstanbul ikinci Ağırceza mahkemesine yollanan fırın amelesi Ali Özdemirin davası, dün de görülmüştür. Dün de, mahkemece o semt ahalisinden bazı kimselerle tahkikatı yapan polisler ve bekçi dinlenilerek vak'a etrafında bildikleri sorulmuştur. Bunların cevabları tesbit edildikten sonra, Ali Özdemirin parmağındaki ısırılmaya benzer berenin diş izi olup olmadığı, aradan zaman geçtiğinden, kestirilemiyeceğine dair Adalet hekimliğince verilen cevab okunmuştur ve dava, iddia makamının esastan mütaleasını hazırlaması için, talik edilmiştir.

Şüpheli bir ölüm

Yenikapıda Kumsal sokağında 15 numaralı evde oturan Adil kızı 36 yaşında Nermin Süzen, evvelki gece saat iki buçukta ölmüştür. O gece evde içki içildiği, birisinin dövülmesini andırır gürültü patırdı işitildiği şeklindeki bir ihbar üzerine, zabıta ve adliye soruşturma yapmaktadır. Ölen kadının erkek kardeşi, Nerminin bir müddettenberi akciğer vereminden rahatsız yattığını, hattâ o akşam rahatsızlığı arttığından civarda oturan Dr. Utüciyanın çağırıldığını, muayene edip iğne yaptığını, dövülmenin kat'iyyen vaki olmadığını ileri sürmüştür. Yapılan muayenede, ölenin bir deri, bir kemik denilebilecek derecede zayıf olduğu görülmüştür. Bu suretle çektiği hastalığın tesirile ölmesi muhtemel görülmekle beraber, Adalet hekimi Dr. İzzet İşcan, bir iddia ortaya atılmış bulunduğuna göre, Morgun otopsi yaparak, ölüm sebebini kat'iyetle göstermesini tercih etmiştir. Tahkikatı, İstanbul Cumhuriyet savcılığı başyardımcısı Nail Özkan yürütmektedir.

Her halde rakıdan zehirlenmiştir

Evvelki gece, Kadıköyde garib ve esrarlı bir vak'a cereyan etmiştir. Kadıköyünde, Kurbağalıdere Taşlı sokağında 11 numaralı evde oturan Hüseyin adında bir genç, dört arkadaşı ile birlikte gece geç vakte [illegible]

Yunanistan - Türkiye futbol maçı

3 şubatta Ankarada yapılacak Türkiye - Yunanistan millî futbol maçını [illegible] Mahmud Bedreddin idare edecektir.

İstiklâl Harbimizin ilk şanlı zaferi

Birinci İnönü zaferi 1921 yılında bugün kazanılmıştı

Yazan: Abidin Dav'er

— Baştarafı 1 inci sahifede —

ve Ankarada Büyük Millet Meclisi hükûmetini kurmuş olanların, maneviyatını çok kuvvetlendirdiği gibi gerek Anadoluda, gerekse İstanbulda büyük ümid ve inan uyandırmıştı; bir avuc vatan haini müstesna, her Türkün yüzünü güldürmüştü.

3 — Yunan ordusu bu ilk mağlûbiyetile maddeten olduğu gibi, manen de bir darbe yemişti. Bu darbenin manevî tesiri maddî tesirinden çok fazla idi. Yunanlılar, giriştikleri maceranın, bir askerî tenezzüh veya manevradan çok ağır ve belâlı bir iş olduğunu ilkönce İnönünde anlamışlardı.

4 — İstiklâl mücadelemize seyirci olan ve neticeyi bekleyenlerle Yunanistana yardım edenler, nihayet Türk mukavemetinin ciddî olduğunu ve bu harekete karşı saygı göstermek lâzım geldiğini kavramışlardı. Onun içindir ki bir uzlaşma zemini arayıp bulmak için Birinci İnönü zaferinden hemen sonra Londra konferansını toplamışlar ve Ankaradaki Millî Hükûmeti de davet etmek zorunda kalmışlardı.

5 — Birinci İnönünde, yalnız Yunan ordusu değil; aynı zamanda Etem ve kardeşlerinin isyan ve ihaneti de mağlûb edilmiş ve Anadoluda bir ikilik yaratmak isteyen cehaletle ihtirasın azdırdığı bu tehlikeli zorbalığın başı ezilmişti. Böylece İstiklâl harbimizi, tasavvuru bile korkunc bir akıbete uğratması ihtimali olan bir anarşinin önüne geçilmişti.

Böylece Birinci İnönünde iç ve dış düşmanlara karşı kazanılan bu çifte zafer, İstiklâl harbimizin son ve kat'î zaferinin ve bu zaferin sağladığı kurtuluşun, Lozan barışının, tam istiklâlin, «Millî Misak» ın hududları içindeki Türk vatanı bütünlüğünün, nihayet Cumhuriyetin, inkılâbın ve bugünkü Türkiyenin ilk temeltaşı olmuştur.

***

Birinci İnönünü kazanan sayıca küçük, fakat fedakârlık, kahramanlık, şan ve şeref bakımından büyük ordu ile Yunan ordusu şu kuvvetlerden mürekkebdi:

Türk ordusu:

10 ocak 1921 günü sabahı İnönündeki kuvvetler:

417 subay, 8500 er, 6000 tüfek, 18 hafif makinelitüfek, 47 ağır makinelitüfek, 28 top.

Bu kuvvetlerin bir kısmı ayın 6 ncı günündenberi düşmanla savaşa savaşa ve uzun geri yürüyüşler yapa yapa maddeten yorulmuş ve manen üzülmüştü.

10 ocak günü İnönüne gelen ve gelmeleri beklenen kuvvetler ise şundan ibaretti:

4000 insan, 850 tüfek, 8 ağır makinelitüfek, 700 kılıc.

Böylece 10 ocak günü Birinci İnönü savaşı için garb cephesi kumandanının emrindeki bütün muharib kuvvet şu kadardı:

6850 tüfek, 18 hafif ve 55 ağır makinelitüfek, 700 kılıc ve 28 top.

Bu ordunun insan mevcudu ise yuvarlak hesab 14,000 kişi kadar tutuyordu. Bugünkü Türk ordusunun bir tek piyade tümeninin ateş kudreti, o gün İnönü zaferini kazanan kahraman kuvvetin ateş kudretinden çok daha fazladır. Fazla olarak Türk ordusunun cepanesi azdı. Düşmanın kamyonlarına mukabil ordumuzun ulaştırma vasıtaları, araba, kağnı, deve idi. Hattâ piyadenin bir kısmı süngüsüz, süvari mızraksızdı.

Yunan ordusu

Türk ordusuna taarruz eden Yunan ordusu ise şu kuvvetlerden mürekkebdi:

472 subay, 15,816 er, 12,500 tüfek, 270 hafif makinelitüfek, 120 ağır makinelitüfek, 72 top, Yunanlıların da iki alay ve bir bölük süvarisi vardı. Etem de kendi [illegible] geçmiş [illegible]

Bir [illegible] tüfek ya[illegible] lar Türk [illegible] makinel[illegible] tüfeğine [illegible] feği var[illegible]

Yunanlılar 55 e karşı 120 ile bir mislinden fazla bir üstünlüğe sahibdiler. Topçu bakımından düşmanın üstünlüğü iki buçuk misli idi. Çünkü 28 Türk topuna karşı 72 Yunan topu vardı. Süvariye gelince, bizim savaşa filen iştirak edemiyen 700 kılıcımıza mukabil Yunan ordusundaki iki alay ve bir bölüğün de silâhça ve teçhizatça üstün olduğunu kabul etmek lâzımdır.

***

Yunanlılar 6 ocak günü Bursa bölgesinden hareketle 9 - 10 ocak günü, İnönü mevzii önüne vardılar. Yunan ordusu, ağır merkezini sol kanadına almış olup kat'î neticeyi bu kanaddan yapacağı taarruzla elde etmek istiyordu. Türk ordusu da; İnönüne gelmekte olan kuvvetleri yetişinceye kadar müdafaa savaşı vererek vakit kazanmak istiyordu. Bu maksadla arazinin tabiati bakımından az kuvvetle müdafaası kabil olan sağ kanadını zayıf tutmuş ve ağırlık merkezini sol kanadında vücude getirmişti. Garb cephesi kumandanlığı, Yunanlılarla işbirliği yapmış olan ve Kütahya taraflarında bulunan Etem ve kardeşlerine karşı da, bir oyalama hareketi yapmak kararını vermişti. Pek doğru ve yerinde bir kararla evvelâ, düşmanın en kuvvetlisi ve tehlikelisi ile hesablaşmak, sonra da âsilerin hakkından gelmek fikrindeydi.

9 ocak günü Yunan ordusu, İnönü mevziindeki kuvvetlerimizle temasa gelmiş ve sol kanadımızda savaş başlamıştı. Fakat gece olunca, bir netice alınmadan muharebe kesildi.

Türk kuvvetleri, 24 üncü tümen sağ kanadda, 4 üncü tümen merkezde, 11 inci tümen sol kanadda olmak üzere, İnönü mevziini müdafaa ediyordu.

***

10 ocak sabahı, Yunanlılar bütün kuvvetlerile her iki kanadımıza karşı şiddetli bir taarruza başladılar. O sabah, İnönü savaş meydanını kalın bir sis kaplamıştı. Bu sis, taarruz edenler için faydalı, müdafaada bulunanlar için zararlı idi. Yunanlılar sisten faydalanarak zayiatsız ve kolayca mevzilerimize yanaşmışlardı. Sol kanadda baskın yaparak iki bölükle müdafaa edilen İntikam tepesini ele geçirdiler. 70 inci ve 58 inci alaylara mensub taburlar, mukabil taarruza geçerek tepeyi geri almağa çalıştılar, sis yüzünden topçumuz piyadeye yardım edemediğinden muvaffak olamadılar. O sabah saat 8 de muharebe meydanına gelen garb cephesi kumandanı Miralay İsmet Bey de İnönü istasyonundan savaşı idare etmeğe başlamıştı.

Saat 10 dan itibaren sis kalkmağa ve savaş da kızışmağa başladı. Yunanlılar sağ kanadımızda da gene sisten faydalanarak bir başarı elde etmişlerdi. Burada, 143 üncü alay, bir düşman alayını dost sanarak yaklaşmasına müsaade etmişti. Bu fena yanlışlığı anlayıp da harekete geçtiği zaman da düşmanın şiddetli ateşleri karşısında dağılmıştı. Bunun üzerine 24 üncü tümen, kendi mevziini müdafaa etmeden, Rızapaşa - Poyra hattına çekildi. Yunanlılar sağ ve sol kanadlarımızdaki tazyiklerini arttırdılar. Poyra köyünü zaptederek İnönü istasyonuna doğru sarkmağa başladılar. Garb cephesi kumandanı, karargâhını istasyondan İnönü köyüne nakletti. 24 üncü tümen, yeni tuttuğu hattı şiddetle müdafaa ediyordu. Fakat bu tümenin birdenbire geri çekilmesi, merkezdeki 4 üncü ve son kanaddaki 11 inci tümenlerin yan ve gerilerini açık bırakmış olduğu için nazik bir durum hasıl olmuştu. Bu iki tümen düşman tazyikile Kütahyaya doğru atılırsa Eskişehir müdafaa edilemiyecekti. Bu sırada 4 üncü tümenin cephesindeki Bordanyol tepesi doğusundaki tepe de düşmanın eline geçmişti. Aldıkları emir [illegible]

burları da gelince 24 üncü tümenin emrine verildiler. 2 nci süvari grupu da İnönüne varmış; fakat yanlışlıkla geri çekilerek garp cephesi karargâhile irtibatı kaybetmişti. Türk birliklerine verilmiş ve başarılmış olan ricat emir ve hareketi karşısında Yunanlıların bir kolu Akpınar - Kavalca hattını tuttuktan sonra, kısa bir takibden sonra durmuşlardı. Öteki kollar da bir miktar arazi kazandıktan sonra onlar da daha fazla ilerleyemiyerek yerlerinde kalmışlardı.

Karargâh 24 üncü tümenle de muhabere edemiyor ve bu tümenin vaziyetinden haber alamıyordu.

«24 üncü tümen tesis ettiği yeni mukavemet hattı ve ittihaz ettiği tertibat sayesinde vaziyetteki vahamet mümkün mertebe ıslah edilmiş ve gruba kadar mukavemet imkânı hasıl olmuşsa da bu fırkanın, muhabere vasıtalarının fıkdanı dolayısile, daha bidayette mevzii terkettiğinden itibaren, cephe ile irtibatını kaybetmiş olması akşama kadar cephe kumandanlığı ve binnetice Erkânı Harbiyei Umumiyeyi üzüntülü bir meçhuliyet içinde bırakmış ve sevk ve idaredeki resaneti ihlâl eylemiştir. Maamafih kumanda makamlarının kudreti idaresi ve kıtaatın fedakârlığı sayesinde düşman taarruzları kırılmış ve 11 ocak günü için harekâtı idare kabiliyetinden mahrum bırakılmıştır. Muharebe cephesi azamî 20 kilometre kadardı. 24 üncü fırka karargâhının cephe karargâhına mesafesi ise daha kısa idi. Bu kadar dar bir mıntakada fırkanın telgraf ve telefon irtibatı olmasa dahi atlı zabitanla irtibatını temin ve vaziyeti sık sık bildirerek cepheyi tatmin eylemesi imkânı vardı. 24 üncü fırkanın ilk mevziden ricati ve son vaziyetinin gayrimalûm olması ve düşmanın her taraftan tazyiki üzerine garb cephesi kumandanlığı, zevalden sonra vaziyeti çok hassas ve nazik görmeğe başlamıştı. Muharebe safahatını Ankaradaki karargâhından muntazaman takib eden Erkânı Harbiyei Umumiye Reisi Fevzi Paşa Hazretleri de bu nezaketi takdir ederek gruba kadar müdafaayı temdid ile ancak 24 üncü fırka mukavemet edemiyecek bir vaziyete düştüğü ve düşmanın ihatası müessir bir hale girdiği takdirde, grubu müteakıb cephenin daha şarktaki sırtlara intikali münasib olacağı mütaleasında bulundu. Geceyarısı garb cephesinden Erkânı Harbiyei Umumiyenin aldığı raporda muharebenin akşama kadar muvaffakıyetle devam ettirildiği ve yarın için bu hatta muharebeyi kabul etmenin mahzurlu görülmesine binaen gurubdan itibaren kıtaatın Beşkardeş dağı-Zemzemiye - Otlubali hattına intikale başlandığı bildirilmişti. Vesaitsizlik yüzünden muhaberenin ademi mükemmeliyeti dolayısile kıtaat bu hatta oldukça geç intikale başlamışlar ve sabah olduğu zaman bazı aksam henüz tahliye edilen mevziler civarlarında bulunuyordu.» (1).

11 ocak günü Türk ordusu, yeni tuttuğu hatta düşmanın taarruzunu bekliyordu. Fakat düşman kumandanı Türk müdafaasını yaramıyacağını anlayarak geceden ricat emrini vermişti. Bozüyükten gelen Koca Numanağa adında bir köylü, Yunanlıların bir çok ölü ve yaralılarını da taşıyarak çekildiklerini bildirdiği gibi çıkarılan keşif kolları da düşmanın ricat ettiği haberini teyid ettiler. Garb cephesi kumandanı, 12 ocak günü düşmanın takibini emretti.

Aynı zamanda, Etem ve kardeşlerine karşı harekâta geçerek 13 ocakta bu isyan da tepelendi. Etem ve kardeşleri Yunanlılara kaçtılar. İşte İstiklâl Harbinde, Garb cephesinin ilk şanlı zaferi olan Birinci İnönü böyle kazanılmıştı. [illegible]

Abidin DAV'ER

(1) Türk İstiklâl Harbi: Cevdet Kerim İncedayı.

Bir haftadanberi yer bulamıyan binlerce halkımızın arzu ve ısrarı üzerine, senenin en mhteşem filmi

IŞIKLAR SÖNERKEN

İNGİLİZCE ORİJİNAL NÜSHA

CHARLES BOYER — INGRID BERGMAN

Yalnız **İPEK** Sinemasında daha bir hafta uzatılmıştır

SEANSLAR: 2,30 — 4,30 — 6,30 ve 9 da. Lüks koltuklar numaralıdır, Evvelden aldırılabilir.

BU AKŞAM saat 8,30 dan itibaren

FESTİVAL

Telif Operet 3 Perde

Sahnemizde büyük muvaffakıyet kazanan «Fuar Yıldızı» muharriri Sadık Şendil'in eseri. Müzik: Yavuz Eneren

Tel: 49369.

SES TİYATROSU OPERETİ

HEM NALINA MIHINA

Dolmabahçe meydanı

Gazetemizin dünkü nüshasında okunduğu üzere Dolmabahçe rıhtımının yapılması ve camiin bir deniz müzesi haline getirilmesi hakkında İstanbul Belediye Başkanlığının teklifi hükûmetçe kabul edilmiştir. Evkaf İdaresi camii terke muvafakat etmiştir. Burada yapılacak olan müze, Fatih Sultan Mehmedin İstanbulu fethi hatıralarını yaşatan eserlerle süslenecektir.

Dolmabahçe sarayı ile camii arasındaki saha, hakikaten imar ve tanzime muhtacdı. İstanbula ne kadar ecnebi harb gemisi gelirse, bunların subayları ve erleri, saat kulesinin önündeki kısımda rıhtım olmadığı için, ya camiin rıhtımına, yahud da cami ile meydan arasına muvakkaten konulan bir dubaya çıkarlar. Camiin bu taraftaki avlusu pek perişan bir halde olduğu gibi kalın ve çirkin duvarlarla da çevrilmiştir. Dolmabahçe meydanının denize bakan tarafı da cami ve saray gibi iki güzel mimari eserine yaraşmıyan bakımsız bir haldedir.

Ecnebi harb gemilerinin ziyareti münasebetile yabancı misafirlerin şehre böyle bir dubadan ayak basmaları, mevsimine göre tozlu veya çamurlu bir meydandan otomobillere binmeleri, fena bir tesir bırakmakta olduğunu belirterek buraya bir rıhtım yapılmasını ve meydanın tanzim edilmesini bir kaç defa yazmıştım. Son defa İngilizlerin Ajax kruvazörü geldiği zaman, misefirler de, gemiyi görmeğe giden halk da, gene dubadan motörbotlara ve istimbotlara güçlükle bindiler ve dönüşte de dimdik dubaya güçlükle tırmandılar. Tanzim edilmemiş meydanda karmakarışık duran otomobillere karmakarışık bir şekilde bindiler.

Yukarıdaki haber, buraya rıhtım yapılacağını ve meydanın tanzim edileceğini bildiriyor. Bu arada elbette, camiin etrafını saran ve tramvay caddesini darlaştıran kalın duvarlar da kaldırılarak meydan daha genişletilecektir.

Fatih, İstanbulu fethederken gemilerini karada yürütmeğe buradan başlamıştır. Eski tarihlere göre, 500 yıl önce burada bir koy varmış ve deniz, İnönü Stadının yapıldığı yerde, ta Gazhaneye kadar içeri giriyormuş. Sonraları burası doldurulmuş ve adı da onun için Dolmabahçe olmuş.

Bu bölgenin imar plânı, İnönü Stadının arkasındaki bostanlarda Harbiye sırtlarına kadar bir yeşil saha kurulmasını kararlaştırmıştır.

Bu yeşil sahanın ortasından, «Kadirgalar Yolu» adlı bir yol geçecek ve Fatihin gemilerini karadan yürüttüğü güzergâhı takib edecektir.

Şimdi, Dolmabahçe meydanının saray ile cami arasındaki kısmı da tanzim edilince, burası Kadirgalar Yolunun başlangıcı olarak tarihî bir ehemmiyet de kazanmış olacaktır.

Meydana, o tarihî hâdiseyi gösterir güzel bir abide yapmak, hattâ Fatihin heykelini bile buraya dikmek mümkündür.

Deniz müzesi bahsine gelince, bu ayrı bir konudur; fikrimce onun yeri, Barbarosun meydanının ve abidesinin arkasında kısmen açılmış ve kısmen de açılacak olan sahada, deniz kenarındadır. Dolmabahçe meydanının, Dolmabahçe sarayı, camii ve İnönü Stadı gibi üç büyük esere lâyık bir surette tanzimi, yabancı misafirlerin, hattâ kısa bir zaman kalmak üzere gelecek turistlerin böyle temiz, muntazam, güzel, tarihî bir yerden şehre çıkmaları ve İstanbul'un imarı bakımından takdir ve teşekkürle karşılanacak bir iştir.

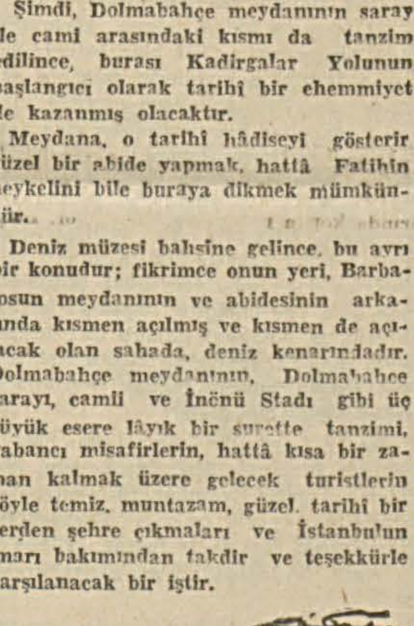

..İLE ÇIKIYOR!

Beyoğlu 4 üncü Sulh Hukuk Yargıçlığından: 945/178

Mecburî gayrimenkul satışı

Büyükdere İspanya sefareti sokağında caddeye nazır 15 odalı 2/4 numaralı ahşab ev Beyoğlu 4 üncü sulh hukuk mahkemesi tarafından birinci açık arttırma suretile 17/1/946 perşembe günü saat 10-12 ye kadar satılacaktır. Birinci arttırmada bedeli haddi lâyikini bulmadığı takdirde ikinci arttırması 28/1/946 perşembe günü saat 10-12 ye kadar icra edilecektir. Muhammen kıymeti 15,000 liradır. Tafsilât almak için 945/178 dosya numarasile mahkeme başkâtibine ve evi görmek istiyenler içindekilere müracaat edebilirler.

CUMHURİYET

Nüshası 10 kuruştur.

Abone Şeraiti:

	Türkiye için	Harice için
Bir aylık	300 Kr.	600 Kr.
3 aylık	400 »	800 »
6 aylık	1500 »	2800 »
Senelik	2800 »	5400 »

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Gene atom bombasının esrarı

Bugün Londrada toplanacak olan Birleşmiş Milletler Kurulunda atom bombası sırrının ifşa edilmesi ihtimali karşısında Amerikada büyük bir kaygı uyanmış olması, bütün dünyanın ilgisini, gene bu mesele üzerine topladı.

Mesele, hep o meseledir ve ilk iki atom bombası iki Japon şehrini yok ettiği gündenberi «temcid pilâvı» gibi durmadan siyaset sofrasına konulup kaldırılmaktadır: Bu müthiş bombanın esrarını Bolşeviklere vermeli mi, vermemeli mi?

Bombayı keşfeden bilginlerin -yani ulemayi kiramın- hemen hemen hepsi keskin solcu çıktılar ve bu korkunc silâhın sırrını Ruslara bildirmek tarafını tuttular. Bu da ekseri âlimlerin siyasetin «s» sini bile bilmediklerini gösterdi.

Bazı Anglo - Amerikan politikacıları da, anlaşılan koyu solcu, yani komünist olanlarla Moskovanın nasıl yaman bir emperyalist olduğunu unutan zayıf hafızalılar, yahud da bunu göremiyen kısa görüşlüler, atom bombasının sırrı Bolşeviklere ifşa edilsin, dediler. Bu manasız lûtufkârlığın en kuvvetli mucib sebebi şu idi:

«— Sovyet Rusya, atom bombasını kendisine karşı kullanacağımızdan korkuyor ve bizden şüphe ediyor; onun için bizimle işbirliği yapmaktan kaçınıyor. Bombanın sırrını Sovyetlere verince, her şey düzelecektir.»

Bu asırda bu kadar gaflet ve dünya barışına bu kadar ihanet olamazdı. Bu fikirde bulunan Anglo - Amerikanlar, hattâ kendi vatan ve milletlerine de ihanete teşebbüs ediyorlardı. Bolşevikler, atom bombası gibi müthiş bir silâhın tehdidine rağmen, bu kadar serkeşlik ederler, bütün azgın ihtiraslarını gerçekleştirmeğe çalışırlarsa, bombanın sırrını öğrenince neler yapmazlardı? O vakit, Anglo-Saksonlar Asya ve Avrupanın üstüne abanmış olan kızıl devi nasıl yola getirebilirlerdi? Atom bombasını da yapıp kullanabilecek olan bir Rusyayı, dünyaya hâkim olmaktan, Londrayı, San Franciscoyu, Washingtonu, New-Yorku yakıp yıkmaktan kim menedebilirdi? Atom bombasının esrarını Bolşeviklere vermek gafletinde bulunacak olurlarsa, kendi milletlerinin kanı ile beraber bir çok küçük ve ortanca milletlerin de kanı akacak, canı yanacak, dünya, Bolşevik - Slav boyunduruğu altına girecekti. Onun için, Anglo-Amerikanlar, son Moskova Konferansına kadar bu sırrın ifşasına razı olmadılar. Fakat Moskova Konferansında sırrın Birleşmiş Milletler Kurulunda teşekkül edecek atom enerjisi kontrol komisyonu yolile Sovyet Rusyaya ifşasına doğru bir adım atılmış olduğu, bilhassa Amerika ayanında, basınında ve halk efkârında kopan fırtınadan anlaşılıyor. Bu yüzden Amerikan devlet adamları bol bol teminat vermeğe mecbur oluyorlar.

Rus bilginlerinin Alman âlimlerinin de yardımile geçen ay bir atom bombası yaptıkları iddiası da şimdilik bir bomba değil, bir balona benziyor. Çünkü, Bolşevikler böyle bir başarı elde etmiş olsalardı, bombanın sırrını öğrenmek için bu kadar uğraşmazlardı.

Atom bombasının esrarı Sovyetlere verilmiyecektir. Bu, anlaşılıyor. Hem Bolşevikler, hangi sırlarını Müttefiklere bildirmişlerdir ki Anglo-Amerikanlar, ellerindeki en kudretli müdafaa vasıtasını onlara vermeğe mecbur olsunlar?

Harb içinde Anglo-Amerikanlar, bir çok yeni silâhlar yaptılar ve harb bitinceye kadar bunların adını bile ağızlarına almadılar. Çünkü Almanlarla Japonların öğrenmesinden korkuyorlardı. Şimdi Almanya ile Japonya ortadan kalkmış, fakat onların boş bıraktığı tecavüz ve tahakküm koltuğuna Bolşevikler oturmuştur. Atom bombasına nisbetle pek ehemmiyetsiz kalan yeni silâhlarının esrarını bu kadar kıskançlıkla muhafaza etmiş olan Anglo-Amerikanlara kimse çıkıp da bu askerî sırları Hitlere, Mussolini'ye veya Tojo'ya veriniz, demedi. Onların da böyle bir şey akıllarından bile geçmedi. Şimdi ise en müessir silâhlarını yıkılıp giden şer kuvvetlerinin varislerine neden versinler? Anglo-Amerikanlar, böyle bir gaflete düşmeyeceklerdir, düşerlerse sonradan,

Kendi elimle kesüp yâre verdiğim kalem
Fetvayi hunu nahakkımı yazdı ibtida

diye yanıp tutuşacaklarını, bin kere pişman olacaklarını biliyorlar.

***

Rus istekleri

— Baştarafı 1 inci sahifede —

nulduğu takdirde Birleşmiş Milletler murahhasları arasında Türkiyeye müsaid bir zihniyet yaratmak.

Boğazlar meselesinin Sovyet isteklerile karıştırılmaması gerektiği de kaydolunmaktadır. Boğazlar meselesi her şeyden evvel Potsdam Konferansının mevzuları arasında görüşülmüş ve müteakıben İngiltere ile Birleşik Amerika hükûmetleri arasından Türkiyeye notalar verilmek suretile milletlerarası bir mesele olarak kendini göstermiştir. Bu itibarla, Mr. Byrnes ile Mr. Bevin ve Hasan Saka ile M. Vichinsky'nin Londrada bulunmalarından faydalanarak Türk - Rus ihtilâf sebeblerinden birinin ortadan kaldırılmasına çalışılacaktır. Bununla beraber, Rusyanın Boğazlarda askerî üsler elde etmek hususundaki isteklerinde ısrarla uyuşmaz bir durum alması ihtimali bulunduğu sanıldığından meselenin hal yoluna girmesi büyük güçlüklerle karşılaşacaktır.

Başbakanımızın demeci Londrada alâka uyandırdı

Londra 9 (a.a.) — Bütün gazeteler Başbakan Saracoğlunun Türk basınına demecini birinci sahifelerinde yayınlamaktadırlar.

«Times» demecin tamamını olduğu gibi neşretmekte, aynı zamanda başmakale sahifelerinde iki sütun üzerinde Türkiye muhabirinin Türk - Sovyet gerginliği hakkındaki uzun yazısını yayınlamaktadır.

«Yorkshire Post», Başbakanın demecile birlikte birinci sahifesinde güzel bir resmini basmıştır.

Başbakanın demecini, B.B.C., sadece kısa dalga yayımında vermekle kalmamış, aynı zamanda İngltere için yaptığı yayında da iki defa ehemmiyetle uzun uzadıya vermiştir.

Amerika, Rus taleblerine muzahir görünmüyor

Washington 9 (a.a.) — France - Presse ajansının siyasî muhabiri bildiriyor:

Amerikan Dış İşleri Bakanlığı, İran meselesinin kurulda bahis mevzuu edilmiyeceği ve akibetinin tayin edilmesinin üç büyüklere terk olunmuş bulunduğu hakkında İran hükûmetinden şimdiden teminat almış bulunmaktadır. Şu cihetin de belirtilmesi icab eder ki, Rusyanın himayesi altında bir Azerbaycan hükûmetinin teşkil edilmiş olmasını, İran hükûmetinin bahis mevzuu etmemesi için Amerikan hükûmeti hiç bir tazyikte bulunmamıştır.

Yakınşark meselelerinde, Türk meselesi de ön plânda bir iş teşkil etmektedir. Washingtondaki iyi haber alan mahfillerin görüşlerine nazaran, Boğazların kontrolu ve Montreux mukavelenamesinin tadili meseleleri müşkülâta sebebiyet verecektir. Alâkadar memleketlerin, Boğazların başka memleketler tarafından da kontroluna lüzum olduğuna, evvelinden kani bulunmakta oldukları cihetle bu zorluklar daha fazlalaşacaktır. Keyfiyet arazi meselelerinde de ayni şekilde tecelli etmemektedir. Rusya, Bakûnün hemen güneyinde bulunan Türkiyenin kuzey doğu hududları hakında resmen hiç bir talebde bulunmamıştır.

Fakat Rus basını, tekzib edilmeksizin bu meseleyi ortaya atmış bulunmaktadır. Amerikan hükûmetinin, bu arazinin Rusyaya verilmesi için Türkiye nezdinde teşebbüslerde bulunmak arzusunda olduğu görülmemektedir. Bilâkis Washington, her türlü hudud değişikliklerine muhalefet etmeğe hazır gibi görünmektedir.

Türkiye ile Rusya arasında harb başladığını «Paris Matin» yazmamış

Paris 9 (S.F.İ.) — Rusyanın Türkiyeye harb ilân etmiş olduğuna dair haberin Tass Ajansı tarafından Paris Matin gazetesine atfedilerek yayınladığına cevab veren mezkûr gazete böyle bir haberi neşretmiş olmadığını beyan ve Tass Ajansının iddialarına göre eskiden beri bu gibi uydurma haber neşretmekten dolayı itham edilmesine karşı şiddetle protesto etmektedir.

Kral İbnissuud Mısır yolunda

— Baştarafı 1 inci sahifede —

liği üzerinde kurulması icab ettiğini söylemiştir.

Şimdiki halile Arab Birliği, Arab menfaatlerini müdafaa etmekle beraber, doğu devletlerile işbirliği yapmak âdetini de kurmaktadır. Böyle bir işbirliğine Kral Farukun kuvvetle taraftar olması, Arab dünyasını çalkalandıran bir sürü meselelerin meydana çıktığı bu günlerde, iki kralın buluşmasını yerinde kılmaktadır.

Arab Birliği İngilterenin Filistine dair talebini reddetti

Kahire 9 (a.a.) — Filistine ayda 1500 Yahudinin girmesi hususunda İngiltere tarafından yapılan teklifi Arab Birliği reddetmiştir.

Kahire 9 (a.a.) — Bugün Irak parlamentosuna verilen bir takrirde, Kaliforniyanın Birleşik Amerikadan alınarak Arab muhaceretine tahsis edilmesi isten mektedir.

Kahiredeki Irak elçiliği Arab Birliği Sekreterliğine resmen aşağıdaki notayı göndermiştir:

Amerikan kongresi, Filistinin, ziraat ve iktisad durumu müsaade ettiği nisbette siyonist muhaceretine açılmasına karar vermiştir.

Buna cevab olarak Irak parlamentosuna bir takrir sunularak Amerikada da bir Arab yurdu kurulması istenmiştir. Takrirde Kaliforniyanın Amerikadan ayrılarak, iktisadî durumunun müsaadesi nisbetinde derhal Arab muhaceretine açılması teklif edilemktedir.

Mısırın sulh konferansına iştirak talebi reddediliyor

Londra 9 (a.a.) — İngiliz resmî mahfilleri Mısır Başbakanı Nokraşi Paşanın hiç olmazsa İtalya meselelerinde Mısırın sulh konferansına iştirak etmeğe hakkı olduğuna dair ileri sürdüğü isteklerin, 28 aralıkta Moskovada alınan kararlara uygun olmadığına işaret etmektedirler. Amerikan hükûmeti de aynı fikirde bulunmaktadır.

3 günde 3 milyon kilo tütün satıldı

İzmir 9 (Telefonla) — Evvelce de bildirdiğimiz gibi, tütün piyasası çok ağır gitmektedir. Üç gündenberi satılan tütünler 3 milyon kiloyu geçmemiştir. Müstahsil, hükûmet tarafından konulan fiatlarda yüzde 5-10 bir fazlalık istemektedir.

Takas Şirketinin lâğvı İzmir piyasasında karışıklık doğurdu

İzmir 9 (Telefonla) — Takas şirketinin lâğvı, Izmir piyasasında bir takım karışıklıklar uyandırmıştır. Şirket henüz muamelelerini Cumhuriyet Merkez Bankasına devretmemiştir. Ithalâtı yapılmış, bordrosu Takas Limited Şirketine gelmiş, muamelelere aid paraları takas şirketi de, Merkez Bankası da ödememektedir. Bu yüzden piyasada sıkıntı hâsıl olmuştur.

1945 yılında Ticaret Bakanlığınca ithalâtçılara tahsis edilen dövizlere aid muameleler de Takas Limited Şirketinden Merkez Bankasına devredilmemiştir. İstanbul Kambiyo idaresinin geçen yıl yapılan döviz tahsislerini yeni yılda gayrimuteber sayması üzerine alâkalılar muamelelerini yenilemek için Izmir Ithalâtçı Birliklerine müracaat etmişlerse de Takas Şirketinin lâğvına ve döviz tahsislerinin hükümsüz sayılmasına dair resmî malûmat bulunmadığı, binaenaleyh, yeniden böyle muameleler yapılamıyacağı cevabile karşılaşmışlardır. Alâkadarlar bu yüzden memlekete mal getirilemediğini, sıkıntının arttığını söylüyor ve bütün bu dairelerin telefonu açıp Ankaradan neden malûmat almadıklarını soruyorlar.

Amerikanın mühim kararı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

dahalesini teşkil eden bu sabahki beyanatında Mr. Truman: «Dünyanın bazı bölgelerinde bulunmakta olan Amerikan silâhlı kuvvetlerinin sulhun idamesi için Amerikaya düşen vazifeyi ifa edebilmesini sağlamak üzere kâfi derecede kuvvetli kalmaları icab ettiğini» söylemiştir.

Başkan şunları da ilâve etmiştir:

«— Pek nazik olan bu harb sonrası devresinde, müstakbel dünya sulhunun sağlam temellerini atabilmek için, icab eden bütün kuvvetleri hasretmek mecburiyetindeyiz. Harb esnasında olduğu kadar bugün de memleketimizin istikbali. bahis mevzuu bulunmaktadır.»

Askerî mahfiller, askerlere vazifelerinin henüz nihayet bulmamış olduğunu anlatmak maksadile bir «askerî terbiye» usulünün tatbikını istemektedirler.

Londradan beklenen

— Başmakaleden devam —

lunda bu aradıklarımızı göremiyoruz. Hâlâ kendi çıkarları uğruna dünyayı hiçe sayan zihniyet sahibleri orada yer alıyor. Bunlar, hürriyet, demokrasi, bağımsızlık gibi medenî dünyanın amac bildiği güzel mefhumlarla alay etmekten bile çekinmiyorlar. Birleşmiş Milletler teşkilâtını hususî maksadlarına oyuncak yapmak, onların belki gizlemeğe bile lüzum görmedikleri bir arzudur.

Bu şartlar altında yeni bir dünya düzeni yaratmak istiyen iyi niyetli milletlerin Londrada müsbet bir iş başarmalarına ihtimal vermek güçtür. Yeni şartlara uygun yeni bir teşkilât kurabilmek için, öyle görünüyor ki, insanlık daha bir hayli acıya ve ıstıraba katlanmak zorunda kalacaktır.

NADİR NADİ

İran Rusya ile görüşmek istiyor

— Baştarafı 1 inci sahifede —

haberi yalanlamış ve parlamentonun fikri sorulmadan hiç bir tedbirin alınmıyacağını bildirmiştir.

Zannedildiğine göre Rusya ile doğrudan doğruya temasa geçmek fikri resmî makamlar tarafından gittikçe daha ziyade tutulmaktadır. Tahranda genel olarak hâkim olan kanaat İngiliz ve Amerikalıların Ruslarla açıktan açığa ihtilâfa düşmek niyetinde olmadıkları merkezindedir. Bu itibarla saylavların çoğu bu mesele üzerinde Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna fazla ümid bağlamamaktadırlar.

Millî Şef ve basın mensubları

Ankara 9 (a.a.) — Türk Basın Birliği kongresi münasebetile Millî Şef, kongre üyelerinin derin tazim ve bağlılık duygularını arzeden kongre başkanına, aşağıdaki cevabı göndermişlerdir:

Bay Hüseyin Cahid Yalçın
Türk Basın Birliği kongre başkanı
Ankara

Kongre üyelerinin asil duygularına teşekkür ve basın mensublarına başarı dileklerimin iletilmesini rica ederim.

İsmet İnönü

Meclisin dünkü içtimaı

Ankara 9 (a.a.) — B. M. M. nin bugünkü toplantısında Türkiye - Finlandiya ticaret ve ödeme anlaşmasının altı ay, Türk - İngiliz ticaret, ödeme ve mal anlaşmalarının 20 gün, Türkiye - İsviçre ticaret ve ödeme anlaşmasının da bir ay uzatılmasına dair kanunlar kabul edildi.

Türkiye ile Çekoslovakya arasında 22 haziran 945 tarihinde imzalanan ticaret ve ödeme, Türk - İngiliz ticaret ve ödeme anlaşmalarının onanmalarına, Türkiye - İsviçre arasında ticari mübadelelerin ve ödemelerin düzenlenmesine dair kanun tasarılarile Türkiye - Yunanistan arasında 1 haziran 1945 tarihinde imzalanan ticaret ve ödeme anlaşmasının onanmasına dair olan kanunların birinci görüşülmeleri yapılmıştır. Meclis pazartesi günü toplanacaktır.

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinin onuncu yıldönümü kutlandı

Ankara 9 (a.a.) — Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin 10 uncu yıldönümü bugün fakültede Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, milletvekilleri, profesörler ve davetli öğrenci kütlesi önünde kutlanmıştır.

Törenin sonunda Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, onuncu yılını bitiren fakültenin hangi fikirden doğduğunu, Atatürk'ün kurduğu bu fakülteye ne düşüncelerle Dil ve Tarih-Coğrafya ismini vermiş olduğunu anlatmıştır.

Ressam Salihin sergisi

Kadıköy Halkevinde ressam Salihin (Tarihten Çizgiler) ismi altında birleştirdiği eserlerinden mürekkeb bir sergi açılmaktadır. Sergi 20 gün devam edecektir.

Ressam Leopold Levi'nin vereceği konferans

Güzel Sanatlar Akademisi profesörlerinden Leopold Levi tarafından 11 ocak cuma günü Ünyan Fransezde «resme giriş» mevzulu bir konferans verilecektir. Konferanstan sonra heykeltraş Rodin'e aid bir filim gösterilecektir.

Dün geceki yangın

Dün gece 1 de Çakmakçılarda Büyük Valide hanının ikinci katındaki çorab imalâthanesinde yangın çıkmış, bu imalâthaneye aid odaların dahili yandıktan sonra söndürülmüştür.

Birleşmiş Milletlerin toplantısı bugün açılıyor

— Baştarafı 1 inci sahifede —

neşredilecektir.

Kralın nutku

Londra 9 (a.a.) — İngiltere Kralı bu akşam St. James sarayında 51 milletin murahhaslarına resmî bir ziyafet vermiştir.

Kral söylediği nutkunda murahhaslara düşen vzifenin ehemmiyetini belirtmiş ve bu vazifenin dünyayı felâketin kıyılarına kadar getirmiş olan geçen harb gibi bir savaşın tekrar etmemesini sağlamak olduğunu söylemiştir.

Kral, milletlerin karşılaşmış bulundukları vahim meselelerde milletlerarası bir güvenlik sistemi kurulmak suretile elverişli bir mekanizmanın yaratılmış olduğunu kaydetmiş ve demiştir ki:

Bu mekanizma, murahhaslara birçok imkânlar vermektedir. Yeni kuvvet kaynaklarını insanlığın hizmetine koymak, açlığı ve sefaleti hafifletmek ve nihayet büsbütün gidermek için tedbirler almak, bütün milletlerin ekonomik ve sosyal refahını arttırmak ve sağlamak ve kendi menfaatlerini henüz koruyamıyanların haklarını korumak.

Kral, bütün bu ödevlerin ancak anlaşma zihniyeti, sabır ve müsamaha göstermek suretiledir ki başarılabileceğini söylemiştir.

Kral, nutkunu şu sözlerle bitirmiştir:

«Bu akşam muazzam imkânların eşiğinde bulunuyoruz. Geçen senelerde bizi bastırmış olan karanlığın hakikî bir sabaha mı yerini terkedeceğini, yoksa ışık istiyen dünyanın üzerinde yeniden bulutlar mı birikeceğini sizler önümüzdeki birkaç hafta içinde tayin edeceksiniz. Eğer vazifenizde muvaffak olacak olursanız tarih hiçbir erkek veya kadın topluluğunun bundan daha asil bir iş yapmamış olduğunu kaydedecektir.

Korkusuz ve tereddüdsüz vadediyorum ki, adlarına söz söylemekte haklı olduklarım, Büyük Britanya İmparatorluğu camiası milletleri, bu vazifeyi yapacaklardır. Milletlerim, iki büyük dünya harbinde ta başından sonuna kadar savaşmışlar, ve her taraftan hücuma uğramış olmalarına rağmen en vahim anlarda bile insanlığa karşı olan vazifelerinde kusur etmemişlerdir. Şimdi de bu vazifelerinde kusur etmiyeceklerdir. Ben biliyorum ki onlar, sizinle dürüst işbirliğinde bulunacaklardır. Meslekdaşlar ve komşular müşterek hedeflerine ancak böyle bir işbirliğile erişebilirler.

Konferansta neler konuşulacak?

Londra 9 (a.a.) — Birleşmiş Milletler genel kurulu, açılış toplantısının daha ilk saatlerinde güvenlik konseyinin daimî olmıyan temsilcilerini seçecektir. Aday olarak gösterilen memleketler arasında Brezilya ile Avustralya veya Kanadanın bulunacağına kimse şüphe etmemektedir. Holanda ve Yugoslavyanın da aday gösterilmesi muhtemeldir.

Genel kurul başkanlık divanını kurmak için iktisadî, içtimaî ve vesayet konseylerinin üyelerini de seçecektir. Perşembe akşamı Mr. Attlee'nin açış nutkunu müteakib murahhaslar, Başkan seçimine geçecekler ve cuma gününden itibaren güvenlik kurulunun daimî olmıyan 6 üyeliğine gösterilen adayları seçtikten sonra büyük komisyonların kurulması işine girişeceklerdir. San Francisco konferansının uzamasına sebeb olan şahsî uzun nutukların önüne geçilecektir.

Genel kurul bundan sonra hazırlayıcı komisyonun raporunu tetkike girişecektir. Londrada hâkim olan genel kanaate göre en heyecanlı müzakereler, atom enerjisinin kontrolu mevzuunda olacaktır.

İngiliz kabinesi, dünkü toplantısı esnasında İngilterenin takib edeceği hareket tarzını tetkik etmiş ve bilhassa Moskova tebliğine nazaran atom enerjisi kontrolu mevzuunun hududsuz bir şekilde mi, yoksa atom bombasının imali sırrını Birleşik Amerikaya bırakacak tarzda mahdud mu olması lâzım geldiğini belirten münakaşalar üzerinde durmuştur.

Molotov'un Londraya gitmesi muhtemel

Londra 9 (a.a.) — Daily Mail gazetesinin siyasî muharririnin kanaatine göre, atom enerjisi hakkındaki Sovyet görüş tarzını Birleşmiş Milletler genel kuruluna arz için Molotov'un Londraya gelmesi mümkündür. Gazeteci, bu konu etrafında Amerikan heyeti arasında görüş ayrılıklarının mevcudiyeti malûm olduktan sonra Moskova metnine aykırı bir değişiklik yapılması düşünüldüğü takdirde, bu noktayı müdafaa maksadile Molotov'un Londraya gitmesinin Mareşal Stalin tarafından taleb edilmesi imkânı bulunduğunu ilâve etmektedir.

Atom bombası hakkında Amerikan görüşü

Washington 9 (a.a.) — France-Presse Ajansının diplomatik muharriri bildiriyor:

Atom kuvvetinin kontrol edilmesi hakkındaki Moskova kararına karşı gittikçe şiddeti artmakta olan tenkidlere Amerikan Dış İşleri Bakanı Mr. Byrnes bizzat cevab vermiştir.

Keyfiyet, Dış İşleri Bakanının Moskovada Uzakşark ve Balkanlar meselelerinde Rus tezine yapmak mecburiyetinde kalmış olduğu tavizleri memnuniyetle değilse de, oldukça makul bir zihniyetle kabul etmiş olan Amerikan efkârı umumiyesinin bir kısmının temayüllerine bariz bir işaret teşkil etmektedir. Hakikatte de bu Amerikalı zümre, atom bombası sırrını, ilerideki senelerde oynanacak olan ve daha ziyade diplomatik mahiyette bulunan bir «bey koz» gibi telâkki etmekte ve bu sırrın Müttefiklere şeklen dahi olsa verilmesine kesin bir surette muarız bulunmaktadır.

Esasen Mr. Byrnes, Moskovadan avdetinde vermiş olduğu demecde, uzun uzadıya kendini haklı göstermeğe çalışmıştı. Bu demecinde, ne Müttefiklerarası kontrol komisyonunun ve ne de Birleşmiş Milletler emniyet konseyinin herhangi bir devleti hayatî sırlarını paylaşmağa icbar etmeğe hakları olmadığını beyan etmiştir. Mr. Byrnes'ün beyanatı, Londraya hareketinden evvel Başkan Truman'la âyan üyeleirnden Vanderberg'in yapmış oldukları tavizleri tamamlamış bulunmaktadır.

Dış İşleri Bakanı, uçağa bineceği sırada, Moskova kararları hakkındaki görüşlerini yeniden izah eden tahrirî beyanatta bulunmuştur. Bu son izahat herhalde İngiliz ve Rus hükûmetlerinin hayretlerini uyandıracaktır. Çünkü demecin hulâsası şudur:

«Amerika, Moskovaya hiçbir şey vermiyecektir, âtide de vermeğe niyeti yoktur.» Son demecindeki tasrihatı tekrar eden Bakan hiçbir milletlerarası teşekkülün herhangi bir devleti, elinde bulunan sırları diğer müttefiklerile paylaşmağa icbar edemiyeceğini beyan etmiştir. Fikrini bir kere daha tasrih eden Mr. Byrnes, Müttefiklerarası komisyonunun sadece tekliflerde bulunmak hakkını haiz olduğunu ve bu tekliflerin de, Amerikanın veto hakkına malik olduğu konsey tarafından daima reddedilebileceğini tebellür ettirmiştir.

Londra 9 (a.a.) — «Daily Express» gazetesine göre, atom meselesi hakkında en nazik nokta Moskovada hazırlanan ilk tasarıdaki bir cümlededir. Bu cümlede atom kontrol komisyonuna «meselenin bütün safhalarından» haberdar olmak yetkisi verilmektedir. Komisyonun, atom bombasının imal sırrı üzerinde inceleme yapabileceğine dair endişeler bu cümleden ileri gelmektedir.

Amerikan heyetinde anlaşmazlık yok

Londra 9 (a.a.) — Amerikan heyetinin toplantısından sonra Mr. Byrnes şunları söylemiştir:

«— Amerikan heyetinde hiç bir anlaşmazlık mevcud değildir.»

Eski İngiliz Kralı Genel Sekreter mi olacak?

Londra 9 (a.a.) — Windsor Dükünün, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantısının arifesinde Londraya gelmiş olması, Genel Sekreterliğe tayin edileceğine dair şayialar çıkmasına sebeb olmuştur.

Murahhas heyetleri bu şayiaları ciddiye almamaktadırlar. Eski Kral, sadece şahsî işlerini halletmek üzere geldiğini söylemiştir. Dükün Churchill ile akşam yemeği yemiş olması hiç bir mana ifade etmez. Zira, eski Başbakan, dükün eski bir dostudur ve tahttan feragati zamanında kendisinin şahsî müşaviri bulunuyordu.

Demokrat Parti lideri geldi

Demokrat partinin lideri Celâl Bayar, dün sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir. Celâl Bayar, yeni partinin müessislerinden milletvekili Refik Koraltan, dostları ve gazeteciler tarafından karşılanmıştır. Demokrat partinin lideri, kendisile görüşen gazetecilere şunları söylemiştir:

«— Partimiz hakkında verilebilecek bütün malûmatı iki gün evvel Ankaradaki arkadaşlarınıza verdim. O sözlerime daha fazla bir şey ilâve edemiyeceğimden dolayı müteessirim.

İstanbulu ziyaretim, tamamile hususidir, çocuklarımı görmek için geldim. Pek az kalacak ve İzmire gideceğim.

Partimizin İstanbul teşkilâtını tanzim için vakit henüz pek erkendir. Daha tamamlanması icab eden bir takım formalite vardır. Biliyorsunuz ki, parti nizamnamesi henüz tasdikten çıkmamıştır. Umumî olarak şube açmak faaliyetine, on beş, yirmi gün sonra başlanabileceğini umuyorum.»

Kuruçeşme cinayeti

— Baştarafı 1 inci sahifede —

cezanın hafifletilmesi, mahkemenin takdir hakkına bırakılmıştır.

Evvelce; Sultanahmed Birinci Sulh Ceza mahkemesince sorguya çekilen İbrahim Özen, dün Birinci Ağırcezada sorgusu yapılırken, aşağı yukarı orsdaki ifadesini tekrarlamış ve hulâsa olarak; o gün evde Bülend Denizin mektubunu ele geçirince, şüphelerinin kuvvetlendiğini, akşam zamanı sokakta beklediğini ve karısı ile Bülend Deniz sokakta buluşunca karşılarına çıktığını, her ikisini de önüne katıp eve götürdüğü sırada, karısının ağır bir sözü üzerine artık ne yaptığını bilemediğini, kendisini kaybettiğini söylemiştir.

Okunan evraktan; kadının evinde Bülend Denizin ve Bülend Denizde de kadının bir kaç aşk mektubu bulunup dosyaya konulduğu öğrenildi. Bu mektublarda sonuncularda; Hatice, Bülend Denize kendisini artık arayıp sormadığı için sitemler yağdırmaktadır.

Bundan sonra; mahkeme, 17 kişinin şahidliğini dinledi. Dinlenilenler arasında; Bülend Denizin babası Denizyolları enspektörlerinden Hasible Kuruçeşmede hâdisenin geçtiği sokakta oturan komşular, o sırada oradan geçen bir tramvay kondüktörü, tahkikatı yapan polisler vardır. Öldürülen çocuğun babası, kendisinin pek müteessir halde bulunduğunu, işin içyüzüne dair esaslı bir şey bilmediğini anlattı ve oğlunun öldürülmesinden dolayı, bir baba sıfatile, pek tabiî olarak davacı bulunduğunu sözlerine kattı. Mahkemece, kendisine, bu hususta bir istida vererek, müdahil yerine geçebileceği bildirildi. Davanın devamı; oğlu ile Hatice arasındaki vaziyete dair ne bildiği sorulmak üzere, Bülend Denizin anasının mahkemeye çağırılması için, ayın 16 ncı çarşamba günü öğleden sonraya kaldı.

Bir cinayet daha!

— Baştarafı 2 nci sahifede —

fırlamış ve babasının odasından tabancasını alarak aşağıya inmiştir. Tahir, elinde tabanca ile ablasının karşısına dikilmiş ve:

«— Sen benim oyunuma ne hakla karışıyorsun? Söyle bakalım!» demiş ve Hayriyenin üzerine iki el ateş etmiştir. Çıkan kurşunlardan bir tanesi kızın göğsüne saplanmış ve Hayriye ağır surette yaralanmıştır. Genc kız derhal Nümune hastanesine kaldırılmışsa da çok yaşıyamadan ölmüştür.

Teşekkür

Bir kuduz vak'ası neticesi aşıya tâbi tutulduğum Kuduz hastanesinde gördüğüm ihtimam, nezaket ve alâkaya ve bilhassa bilgilerinden faydalandığım başhekim Zekâi tuçmana ve doktor Hüseyin Palavana şükranlarımı bildiririm.

Bandırma hastanesi başhekim ve operatörü
Dr. Samih Olcay

***

Soğuk hava vagonlarında et nakliyatı işile alâkadar olarak Erzuruma gidip sayın Bay Vali Cemal Dinç ve sayın Bay Belediye reisi Kâzım Yurdalan ile görüştüm. Çok iyi karşılanan bu hayırlı teşebbüsün inkişafına ve ilerlemesine yardım olarak Mezbahada bir yazıhane ve bir ambar tahsis olunduğu gibi Mezbaha resimlerinden de kiloda üç kuruş tenzilât yapılmasına karar verilmiştir. Erzrum Valisinin ve Belediye reisinin gösterdikleri bu alâkaya teşekkür etmeği bir vazife bilir, gazetenizle yazılmasını rica ederim.

Nevres Atamer

Ölüm

Eski Kudüs mutasarrıfı ilk Jon Türklerden merhum Reşad Paşa kerimesi ve Vaşington sabık sefiri merhum Ali Ferruh ve sefaret kâtiblerinden merhum Mahmud Reşad Beylerin hemşireleri ve eski Fenerler idaresi müşaviri Abdullah Ziya Fergarın eşi salihatı nisvandan,

FATMA ÜBEYDE FERGAR

Hanımefendi 9-1-946 tarihinde irtihali daribeka ettiğinden 11-1-946 cuma günü, Kadıköy - Moda caddesinde 223 No. lı hanesinden alınıp cenaze namazı, Kadıköy Osmanağa camiinde öğle namazı kılındıktan sonra Sahrayicedid mezarlığındaki ebedi istirahatgâhına defnedilecektir.

* * *

Selânik mevlevi şeyhi merhum Eşref kızı

BEHİRE

tedavi edilmekte olduğu Alman hastanesinde rahmeti rahmana kavuşmuştur. Cenazesi bugün 10 ocak 946 perşembe günü kaldırılarak Teşvikiye camii şerifinde öğle namazı kılındıktan sonra Ferikköy aile kabristanına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyleye.

BİR AŞK GECESİ

Tefrika: 61 — Nakleden: Hamdi Varoğlu

Yengem bana öyle acıyan gözlerie baktığına göre, halimde acınacak bir şey mi vardı acaba? Geriye doğru baktığım zaman, o günlerimizi pek tasasız, pek rahat buluyorudm. Aile hayatımızda tek pürüz yoktu, hayatımızı daha genişletmeğe, daha rahat bir hale getirmeğe çalışıyorduk; ümidlerimiz, istikbale aid projelerimiz vardı. O zamanlar, yengemin karşımdaki bu durumunu da kurcalamağa lüzum görmemiştim.

Dimağımı bu sahada işletmeğe başlayınca, kafatasımın içinde uğultulu bir kalabalık halinde birikmeğe başlıyan yığın yığın hâdisecikleri ayırd etmekte güçlük çekmeğe başladım.

Benim yanımda devam edilmiyen ilk münakaşadan sonra, ana kız arasında, daha başka bir takım geçimsizlik halleri olduğunu seziyordum.

Bunu, en tabiî sözleri konuşurken bile, seslerine katmaktan kendilerini alamadıkları sitem ahenğinden; biribirlerinin en normal isteklerine karşı itirazlı tavırlar almalarından, hasılı, evin içini dolduran, varlığını âdeta zorla sezdiren gergin, hummalı havadan anlıyordum.

Bazan Nurdana soruyordum.

— Ne oluyorsunuz kuzum? Annenle gene mi bir şey için çekiştiniz?

Karım, hemen daima ayni şikâyetle mukabele ediyordu.

— Bırak Allah aşkına, bugünlerde huysuzluğu üstünde. Romatizmaları azdı da ondan mı nedir, bilmem ki!

Seyfi Bey ailesile tanışmalarından sonra, bir aralık, karımla yengem arasındaki münakaşalarda onların da tesiri bulunduğunu anlar gibi oldum.

İlk sıralarda ana kız, sık sık oraya gidiyorlardı. Sonra, yengem romatizmalarını bahane ederek, bir müddet kendini naza çekti. Birkaç defa, üstüste, onlar bize geldiler. Sonra, vaziyet gene normal seyrini aldı.

Bütün bu ufak tefek vak'alar, korudaki küçük evin karanlık, sessiz odasında, yay gibi gerilen sinirlerimin ölçüden aşırı artan hassaslığile, hepsi birbirine ekleniyordu.

O kadar ekleniyordu ki, Seyfi Beyin kız kardeşi Dürriye Hanımın çehresi, birdenbire, yenğemin yüzünün yanında yer almıştı.

İlk gördüğüm gün zaten beğenemediğim bu kadın, yaşına bakmadan, kendisini Nurdanla akran sanacak kadar saygısız davranıyordu. Bir çok defalar, ikisini, köşe bucakta, fiskosla meşgul bulmuş, hattâ karımın bu zevksizliğine şaşmıştım. Dürriye Hanım, erkek kardeşinin aşırı nezaketini, dalkavukluk derecesine kadar götürmüş bir kadındı. Karşımda kırıla döküle konuşurken, bu kırıtışın bir manası da, bana güzel değil, hoş görünmekti.

Birbirine bağladığım bu manzaralar, hiç şüphe yok, bir tek mihver etrafında dönen bir takım hareketlerdi. Buna, insiyakımla inanıyordum. Bu bende kat'î bir kanaat halindeydi.

Yalnız, o mihveri bulamıyordum.

Vakialar bu şekilde kaynaşınca, ortada bir ana mevzu bulunmak lâzımdı. Beynimde tutuşan ışık, yolumun o noktadan ötesini bana göstermiyordu. Şahsiyetlerini ve dekorunu tamamladığım bir vak'ayı sahneye koyamamak aczi içindeydim. Büyük bir eksiğim vardı. Mevzuumu bulamıyordum.

Yalnız, çok ileri bir adım atmış olduğum muhakkaktı. Nurdan'la aramızda cereyan eden bir akşam evvelki küçük vak'a, mutlaka bir takım ilk müessirlerin eseriydi.

Şimdi Dutludere çiftliğini İstanbula bağlayan rabıtayı bulmuştum. Ona tutunarak yürürsem, mutlaka bir neticeye varacaktım.

Adeta benim dışımda, bana isyan edercesine işleyen dimağım, döndüre, dolaştıra beni müthiş bir hakikatin eşiğine getirip bırakmıştı.

Bir kapıyı örten kalın bir perde, birdenbire sıyrılmıştı. O kapının öte tarafını görüyordum.

Şu bir gecenin bütün saatlerini dolduran düşünceler yükü, artık iyice anlamıştım ki, ne bir günün, ne bir senenin mahsulü idi.

Seneler senesi esaret zincirini boynunda ve ayaklarında taşımış bir kölenin ruhundaki taşkınlığa benzer bir hamle ile, boyunduruğu silkip atmak istiyordum.

Hayatımın nasıl bir iğneli fıçı olduğunu bilmem anlatabildim mi?

Koruda geçirdiğimiz o gece, o yaşıma kadar taşıdığım hüviyeti, kagşamış bir ağaç kabuğu gibi koparıp, altında gizli, hiç gün ışığı görmemiş bir başka hüviyeti, taptaze, o nisbette enerji dolu ikinci bir hüviyeti meydana çıkaran sert hareketli gizli elin bu müdahalesini, ancak evlilik yıllarımın, bir bukağı gibi taşıyıp durduğum ağır yükü izah edebilir.

Altında mütemadiyen ezildiğim benden üstün iradenin tahakkümden ibaret tezahürlerile dolu seneler.

Bu seneleri, yaprak yaprak çevirip gözden geçirdikçe, kuruluklarını hayretle ve dehşetle görüyorum.

Karım, pek seyrek tebessümlerini bile, sırf hesabına ve menfaatine uygun düştüğü için, bana lûtfen lâyık görmüştü. Tıpkı, ahiretini kazanmak için dilenciye sadaka verir gibi!

* * *

Bana öyle geliyor ki, o gece, hiç yoktan denilecek kadar ufak bir sebeble, sinirleri benimkiler kadar tetikte olmıyan bir kimsenin belki de farkına bile varmıyacağı bir kelime yüzünden, gömülü olduğu yerden satha fırlayıveren ikinci şahsiyetimi, Nurdan, istese, bir fiskeyle gene derinlere daldırabilirdi.

(Arkası var)

BETONARME ÇERÇEVE HESABLARI
Yüksek Mühendis Halûk İhsan Dermanın STRASSNER'den dilimize çevirdiği bu kıymetli eser ÜNİVERSİTE KİTABEVİ tarafından yayınlanmıştır. Fiatı: 500 kuruş.

Öğrenilmesi çok tehlikeli olan bir sırdan... Uzaklaşması çok zor olan bir aşktan... Birleşmesi kolay olan dudakların ateşinden yaratılan
LİZBON PERİSİ
« The CONSPİRATORS »
HEDY LAMARR — PAUL HENREİD
VİCTOR FRANCEN — PETER LORRE'nin
«KAZABLANKA» şaheserine nazire olarak yarattıkları en büyük sanat mucizesi
Bu Akşam LÂLE ve AR Sinemalarında

YARIN MATİNELERDEN İTİBAREN
ELHAMRA SİNEMASINDA
İki büyük ve güzel film birden
— 1 —
CANA YAKIN
Meşhur ve güzel yıldız JANE WİTHERS'in JİMMY LYDON — CRAVEN — BONA NOVA ile beraber yarattıkları dans, şarkı, caz, orkestra, swing ve baleler filmi.
— 2 —
İÇERDEKİ DÜŞMAN
DONALD BARRY ve JEAN PARKER tarafından calibi dikkat bir tarzda yaratılan ve aşkın şantaj ve ihanet vakalarile karşılaştığını tasvir eden hissî ve heyecanlı bir film.

Kadıköy SÜREYYA Sinemasında
BU AKŞAM: Bir aydanberi bütün İstanbulu hayran eden eşsiz, benzersiz bir sanat harikası
ACI GÜNLER «KİNGS ROW»
ANN SHERİDAN — BETTY FİELD — ROBERT CUMMİNGS — RONALD REAGAN'ın zaferi.

Oğuz Özdeş
HÜLYA
Bu romanı okuduğunuz zaman hassas, muztarip Hülya'ya muhabbetinizi, onun kaderine gözyaşlarınızı esirgemiyeceksiniz.
150 Kuruş.
İNKILÂP KİTABEVİ

Kendi kendini müdafaa sanati
JİU-JİTSU
Meşhur Japon oyunlarının incelikleri ve tatbik şekilleri Fi. 100 K.
GÜVEN Yayınevi, İstanbul

ADALET DEĞİRMENİ!

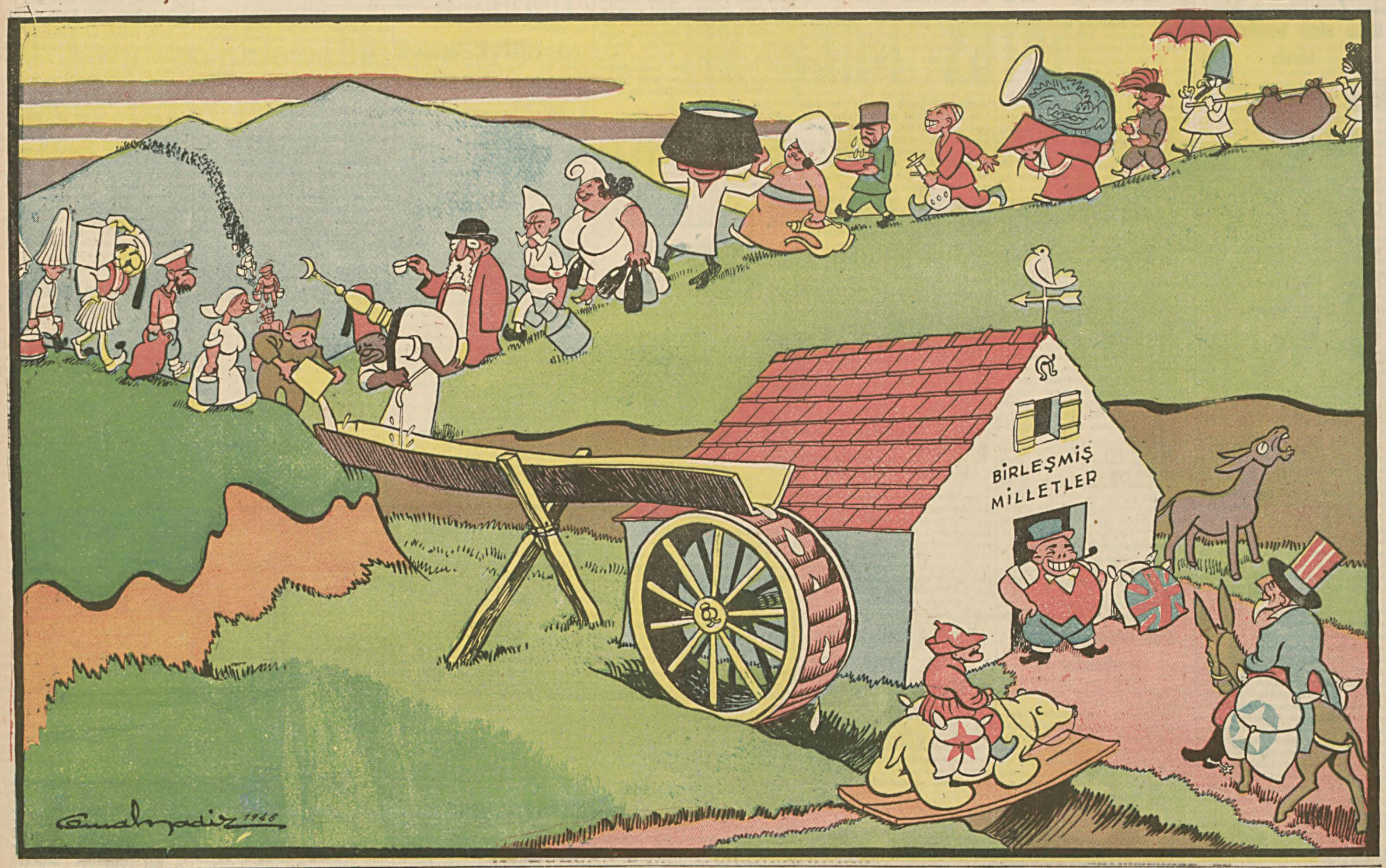

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Açılış ve program — 7,30 Hafif müzik (Pl.) — 7,45 Haberler — 8,00 Hafif müzik (Pl.) — 8,30 Kapanış ve program.

★

12,29 Açılış ve program — 12,30 Çeşidli müzik (Pl.) — 12,45 Haberler — 13,00 Radyo salon orkestrası (1 — Lincke: Potpuri 2 — Lange: Çiçek şarkısı 3 — Weber: Valse davet 4 — D'Ambrosio: Mattinata) — 13,30 Kapanış.

★

17,58 Açılış ve program — 18,00 Radyo dans orkestrası — 18,30 Dış politika icmali — 18,45 Karışık şarkılar — 19,00 Haberler — 19,20 Geçmişte bugün — 19,25 Çeşidli müzik (Pl.) — 19,45 Tarihi Türk müziği — 20,15 Radyo gazetesi — 20,45 Şarkı ve türküler — 21,00 Kitab saati — 21,10 Müzik: Boccherini danslar. Çalanlar: G. Back, S. Ediz, I. Albayrak, Mes'ud Cemil Tel — 21,30 Konuşma — 21,45 Radyo senfoni orkestrası (1 — Smetana: Vitava 2 — Viotti: La Minör keman konçertosu. Çalan: Orhan Borar 3 — Rossini: Sinyor Broschino üvertürü) — 22,30 Konuşma — 22,40 Dans müziği (Pl.) — 22.45 Haberler — 23,00 Kapanış ve program.

BORSA

İstanbul Borsasının 9/1/1946 fiatları

		Kapanış
Londra	— 1 Sterlin	5.22
New-York	— 100 Dolar	132,—
Cenevre	— 110 İsviçre Fr.	30.675
Madrid	— 100 Pezeta	12,89
Stockholm	— 100 Isveç Kr.	31,1325

ESHAM VE TAHVİLÂT

% 5 faizli ikramiyeliler	Alış	Satış
1933 Ergani	24,40	24,40
1938 Ikramiyeli	22,50	22,50
Millî Müdafaa	21,10	21,10
D. Yolu ikramiyeli	97,10	98,15
Tasarruf bonosu	97,25	98,—
% 7 faizli tahviller		
Sivas - Erzurum I	20,80	20,80
Sivas - Erzurum 2-7	20,80	20,80
1911 Demiryolu I	20,50	20.80
1911 Demiryolu II	20,05	20,05
1911 Demiryolu III	19,60	19,50
Millî Müdafaa I	19,29	19,29
Millî Müdafaa II	19,99	19,99
Millî Müdafaa III	19,06	19,05
Anadolu Demiryolu Grupu:		
Tahviller 1-2	61,—	64,—
Hisse senedleri %60	34,—	34,—
Mümessil sened	46,75	45,50
Hisse Senedleri		
Merkez Bankası	143,—	143,—
Iş Bankası	15,35	14.70
T. Ticaret Bankası	4,50	4,—
Aslan Çimento	9,80	10,—

• Bu fiattan muamele olmuştur.

SARRAFLARDA ALTIN

	Evvelki	Dünkü
Guldan	35,20	35,10
Reşadiye	37,10	37,—
Küçe	5,40	5,43

İstanbul Belediyesi ŞEHİR Tiyatrosu

DRAM KISMI

Bu akşam 20,30 da

CYRANO De BERGERAC

(Sirano Dö Berjerak)

Yazan: Edmond Rostand

Türkçesi: S. Esad Siyavuşgil

Telefon: 42157

KOMEDİ KISMI

DEV AYNASI

Yazan: Faruk Nafiz Çamlıbel

Pazar günleri 15,30 da matine

Tuzla Çayırova Teknik Bahçıvanlık Okulu Müdürlüğünden:

Okulumuz için nümunesi üzere 150 takım haricî elbise ve 150 aded gocuk diktirilecektir. Kumaş ve harcı okuldan verilerek yalnız tire ve düğmesi dikene aid olacaktır. Elbisenin muhammen fiatı 775 ve gocuğunki 570 kuruştur. Açık eksiltme 22/1/946 salı günü saat 10,30 da Çayırovadaki okul binasında yapılacaktır. İsteklilerin eksiltmeden evvel Okul Muhasebesine yatıracakları 151 lira 32 kuruşluk ilk teminat makbuzu, yeni yıl Ticaret Odası vesikası veya ruhsat ünvan tezkeresi ve 2490 sayılı kanunun tayin ettiği diğer vesikalarla birlikte resmî bir daireye bu neviden en az 3000 liralık bir işi iyi bir şekilde başardıklarına dair referansla eksiltmeye gelmeleri. Nümune ve şartname cumartesi ve pazardan başka her gün okulda görülebilir.

Okula gelmek için Haydarpaşadan yalnız 7,15 treni vardır. (132)

KAÇIRILMIYACAK FIRSAT

Fatihte, Fatih Türbesi sokağında 63, 65, 67 sayılı, elektrik, su havagazı tesisatını havi üç katlı 9 odalı, bahçeli, kârgir hane şüyuun izalesi için 11/1/946 cuma günü saat 10 - 11 de Veznecilerde Fatih Sulh Mahkemesinde ikinci ve kat'î satışı yapılacağı ilân olunur.

İstanbul C. Savcılığından:

Istanbul Ceza ve Tevkifevinin 946 akçe yılına aid en azı 182,500, en çoğu 219,000 aded tahmin olunan ve beheri 750 gram ağırlığında bulunan ekmek ihtiyacı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 31/1/1946 perşembe günü saat 15 te İstanbul C. Savcılığı Ilâmat dairesinde yapılacaktır.

Muhammen bedel en azı için 47450 ve en çoğu için 56940 lira olup muvakkat teminat 4270 lira 50 kuruştur.

İsteklileri buna aid şartnameyi hergün çalışma saati içinde İstanbul merkez Ceza ve Tevkifevi Müdürlüğünde görebilirler.

İsteklilerin ünvan tezkeresi, Ticaret Odası vesikası, teminat makbuzlarile teklif mektublarını eksiltme saatinden bir saat önce komisyon başkanlığına vermeleri, taşradan gönderilecek mektubların posta gecikmesinden sorumluluk kabul edilmiyeceği ilân olunur. (111)

Mavna ve Romorkör Deniz Nakliyat Şirketi

Galata Yağkapan Kasab han No. 3 — 5, Telefon: 40257

Yeni tesis edilen SEVK ve BEKÇİ MAHALLİ

Galata Yağkapan: Telefon: 44563

Sayın müşterilerimizin işlerinin süratle görülebilmesi için 44563 No.lı telefona müracaatleri rica olunur.

GECE SABAHA KADAR NÖBETÇİ VARDIR.

Zarf Yaptırılacak

Maliye Bakanlığından:

Evvelce de ilân edildiği veçhile 12,5 × 16 santimetre kıtasında on milyon zarf yaptırılacaktır. Zarf kâğıdı Beşiktaş depomuzdan verilecektir. Eksiltme 10/1/1946 perşembe günü saat 10 da Beşiktaşta Hayreddiniskelesi sokağında kırtasiye deposunda yapılacaktır.

Geçici teminat 1725 liradır. Şartname ve örnek depodadır. (156)

Ömerli Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğünden:

1 — İşletmemizin Beykoz dahilinde Akbaba deposunda mevcud (2616) demete muadil tahminen (654) kental kestane çemberi açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır.

2 — Beher kental çemberin muhammen bedeli 20 lira 75 kuruştur.

3 — İnanç akçesi (1017) lira (79) kuruştur.

4 — Arttırma 16/1/946 çarşamba günü saat 15 te Ömerlide İşletme Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

5 — Bu satışa aid şartnameler Ankarada Orman Genel Müdürlüğünde, İstanbul İşletme Müdürlüğünde, İşletmemizde ve Beykoz Orman Kâtibliğinde görülebilir.

6 — İsteklilerin muayyen gün ve saatte inanç akçelerile komisyona müracaatleri. (269)

Kilis Belediyesinden:

1 — Sözleşmesi bozulan Kilis içme suyu tasarısının noksanları açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel 3600 lira ve muvakkat teminat 270 liradır.

3 — İstiyenlere noksanları gösterir liste gönderilir ve mevcud tasarı da Belediye dairesinde görülebilir.

4 — İhale 24/2/946 perşembe günü saat 10 da Belediye dairesinde yapılacaktır. İsteklilerin müracaatleri ilân olunur. (234)

ÇOK KIYMETTAR

Pırlanta Çıplak Taş

Şehrimizin maruf bir ailesine aid olup çok civelek ve temizdir. Sandal Bedesteninde teşhir edilmektedir. 14 ocak pazartesi günü satılacaktır.

Ordu Defterdarlığından:

1 Hazineye aid Ordunun Taşbaşı mahallesinde kâin 172 metre fevkanî iki oda, bir salon, orta katta bir salon, üç oda, tahtanî bir mutfak ve bir oda ve bir salon, bir kiler, alt katta bodrum ve sarnıç müştemilâtı ve banyo ve sureti havi dört katlı hane maa arsanın tamamı 2/1/946 dan itibaren bir ay müddetle ve kapalı zarfla arttırmaya kondu.

2 — İhale 1/2/946 cuma saat 10 da Ordu Defterdarlığında yapılacaktır.

3 — Muhammen bedeli «12000» on iki bin liradır.

4 — Teminat «750» liradır.

5 — Şartnameyi görmek istiyenlerin Ankara, İstanbul ve Ordu Defterdarlığında görebilirler.

6 — İsteklilerin tayin edilen müddet içinde müracaatleri ilân olunur. (271)

TÜRKİYE KÖMÜR SATIŞ ve TEVZİ MÜESSESESİ İSTANBUL ŞUBESİNDEN:

Sobaları için kok kömürü ordinosu almış olanlar 15 ocak 1946 günü akşamına kadar depolarımıza müracaatle kömürlerini almadıkları takdirde ordinolarının iptal ve paralarının iade edileceği ilân olunur. (272)

Eyüb Orta Okul Müdürlüğünden:

Okulumuzda açık bulunan kâtiblik için 14 ocak 1946 pazartesi günü imtihan yapılacaktır.

İsteklilerin şartları okuldan öğrenmeleri. (255)

İstanbul Sular İdaresinden:

Su sayaçlarının soğuktan donup patlamaması için tedbir almalarını sayın abonelerimizden rica ederiz. (267)

SCANDİNAVIAN NEAR EAST AGENCY

(SVENSKA ORIENT LINIEN)

GOTHENBURG

Limanımıza gelen

SKOGALAND Vapuru

11 ocak cuma günü doğru Beyrut, Hayfa, Anvers ve Gotenburg'a hareket edecek ve bu limanlar için eşyayi ticariye kabul edecektir.

Her türlü tafsilât için Galatada Tahir hanında 3 üncü kattaki acentalığa müracaat.

Telefon: 44993 - 2 - 1

Sahib ve Başyazarı: NADİR NADİ

Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİR ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

TURAL

komprimeleri

GRAFİKA

ÖKSÜRÜK ve BRONŞİTE KARŞI

BÜTÜN ECZANELERDE ARAYINIZ

GAYRİMENKUL SATIŞ İLÂNI

İstanbul Defterdarlığından:

Semti	Mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Cinsi ve evsafı	Tamamının Hissesi	Depozito kıymeti
Beyoğlu	Çukur	Karakurum	Eski 30 Yeni 38	3 katlı ve 6 odalı kârgir hane Zeminden maada (Tamamı)	4200	315

Naciyenin Tarlabaşı Maliye Şubesine olan kazanc vergisi borcundan dolayı mülkiyetinde bulunan yukarıda mevkii, cinsi yazılı gayrimenkulü Tahsili Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 15/1/946 salı günü asat 14 te ve kat'î ihalesi de 25/1/946 cuma günü ayni saatte yapılacaktır.

İsteklilerin depozito akçelerini Malmüdürlüklerine yatırarak bu hususta ki makbuzlarile birlikte bilidrilen tarihlerde Beyoğlu Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (16956)

MAKARA DAĞITILIYOR

UMUMÎ MAĞAZALAR T. A. Ş. tinden:

Kupon mukabili dağıtılmakta olan makaraları almak üzere mutemed bakkal ve manifaturacıların 4 üncü Vakıf han 1 inci kattaki şirketimiz merkezine müracaatleri.

Diyarbakır C. Savcılığından:

1 — Diyarbakır Ceza ve Tevkifevi ihtiyacı için 1/1/946 tarihinden 31/12/946 tarihine kadar bir senelik ekmek ihtiyacı asgarî 85000, azamî yüz bin kilo ekmek kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 21/1/946 pazartesi günü saat 10 da Diyarbakır C. Savcılığında yapılacaktır.

3 — Tahmin edilen bedel 36660 otuz altı bin altı yüz altmış lira, %7,5 muvakkat teminatı 2749 lira 50 kuruş olup nakid, banka mektubu veya kanunen muteber olan esham ve tahvilât kabul edilecektir.

4 — Taliblerin ihale günü olan 21/1/946 tarihinde saat 9 da teklif mektublarını makbuz mukabilinde komisyona vermiş olmaları lâzımdır.

5 — Postada vâki olacak teahhurdan dolayı mesuliyet kabul edilemez.

6 — Şartnameyi görmek istiyenler her gün mesai zamanında C. Savcılığı kalemine müracaat etmeleri lâzımdır. (16)

KIZILAY

İstanbul Deposu Direktörlüğünden:

Kullanılmış halde

RONTGEN ve DİYATERMİ Alâtı ve Parçaları

satılıktır. Talib olanların Depomuza müracaatleri hususu rica olunur.

Açık Arttırma İle Eski ve Müstamel Tiftik Hararı Satışı

Ticaret Ofisi Umum Müdürlüğünden:

1 — Ofisimizin İstanbulda Sultanhamamında kâin deposunda mevcud 4822 aded eski ve müstamel tiftik hararı üst üste ve tane itibarile oldukları yerde teslim ve hali hazırlarile açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Sözü edilen hararlar hergün saat 9 - 12 arasında depoda görülebilir.

3 — Açık arttırma İstanbulda Yeni Valde handa Ticaret Ofisi Satış Müdürlüğünde müteşekkil komisyonca 22/1/946 tarihinde salı günü saat 15 te yapılacak ve talibler bu arttırmaya aid 1000 liralık inanca akçesini ayni gün saat 11,30 a kadar iş veya Ziraat Bankalarına Ofisimiz namına yatıracaklar ve makbuzların ikinci nüshalarını satıştan evvel satış komisyonuna ibraz ve tevdi edeceklerdir.

4 — Her türlü resim ve harclar alıcıya aid olacaktır.

5 — Elde edilecek olan fiatlar haddi lâyık görülmediği takdirde Ofis ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir.

6 — Açık arttırma ile satılan hararlar uhdesinde kalacak olan kimse bunların bedelini ihale tarihinden itibaren 48 saat zarfında ödeyecektir. Ödemediği takdirde depozitosu irad kaydolunacaktır.

Mallar ihale tarihinden 7 iş günü zarfında depomuzdan çekilecektir.

7 — İşbu ilânımızın birer sureti Ofisimiz Umum Müdürlüğünde, İskenderun, İzmir ve Mersin Depo Şefliklerinde görülebilir. (236)